میرویس خان نیکه پوهنتون-زابل

علمي او محصلانو چارو معاونیت

ښوونې او روزنې پوهنځی

د ښوونې او روزنې پوهنځي

کتلاک

د چاپ کال: ۱۴۰۳

د بیا کتنې او سمونې نېټه

۱۴۰۵

ښوونې او روزنې پوهنځي اداره

ښوونې او روزنې پوهنځي

د ښوونې او روزنې پوهنځي کتلاک

کال: ۱۴۰۳ هـ ش

بسم الله الرحمن الرحيم

د کتلاک په اړه معلومات:

د امتیاز خاوند: ښوونې او روزنې پوهنځی

ترتیب کوونکی: ښوونې او روزنې پوهنځي اداره

بیا کتنه او سمونه: پوهنیار انعام الله عابد

کتنپلاوي: نوماند پوهنیار عبدالنافع همت، پوهنیار انعام الله عابد او پوهنیار حکمت الله حقپال

د کتنپلاوي مشر: د ښوونې او روزنې پوهنځي رئیس پوهنیار حجت الله مخلص

منځپانگیزه بیا کتنه: پوهنیار انعام الله عابد

ژبکتنه: نوماند پوهنیار عبدالنافع همت

ډیزاین: نوماند پوهنیار عبدالنافع همت

چاپ ځای: میرویس خان نیکه پوهنتون-زابل

د چاپ کال: ۱۴۰۳ هـ ش

د بیا کتنې او سمونې نیټه

۱۴۰۵ ه ش

لړلیک

د ښوونې او روزنې پوهنځي د رئیس پیغام: .... ج
د ښوونې او روزنې پوهنځي لنډه پیژندنه او تاریخچه: 1
د ښوونې او روزنې پوهنځي لیرلید، رسالت، موخې او ارزښتونه: 1
د ښوونې او روزنې پوهنځي زیربناءیي برخه: 2
د ښوونې او روزنې پوهنځي د علمي برنامو یا د څانګو پیژندنه: 2
د ښوونې او روزنې پوهنځي تحصیلي نظام: 2
د ښوونې او روزنې پوهنځي د استادانو او اداري کارمندانو د پیژندنې جدول: 2
په نړیوالو ژورنالونو کې د استادانو چاپ شوي مقالې: 6
د ښوونې او روزنې پوهنځي تحصیلي نصاب: 10
د لیسانس دورې د زده کړې د مقررې په اساس سره د آزموینو لایحه: 24
د ښوونې او روزنې پوهنځي د محصلینو صحي، ایمني او امنیتي پالیسي: 28
د ښوونې او روزنې پوهنځي د انصاف او عدالت پالیسي: 29
د ښوونې او روزنې پوهنځي د علمي آزادۍ پالیسي: 33
د ښوونې او روزنې پوهنځي اخلاقي پالیسي: 38

د ښوونې او روزنې پوهنځي د رئیس پیغام:

الحمد لله رب العالمین، والصلاة والسلام علی سیدنا محمد وعلی آله واصحابه أجمعین

لکه څرنگه چې ټول پوهیږو، علم او پوهه د ټولنو د بقاء او پرمختگ ضامن دی؛ د هغو ټولنو او تمدنونو چې اساس یې په ښوونه او روزنه شوی هغوی د پرمختگ، سوکالي او د ښه ژوند له اړخه په نړۍ کې د سیال نسل په توگه ژوند کوي او په ټوله نړۍ د حاکمیت راج چلوي. افغانستان او بیا په تیره زابل ولایت د ښوونې او روزنې په برخه کې له پخوا څخه له زیاتو ننگوونو سره مخ دی خو له نیکه مرغه د تیر حکومت د زیاتي پاملرنې له امله په ۱۳۹۶ هـ ش کال کې د میرویس خان نیکه زابل د لوړو زده کړو مؤسسې په چوکاټ کې د لومړي ځل لپاره د ښوونې او روزنې پوهنځي ایجاد شوه؛ چې رسماً یې په څلورو څانگو (بیولوژي، کیمیا، ریاضي او فزیک) کې تدریسي چارې پیل کړې چې تر اوسه یې په دریو دورو کې ( ) تنه فارغین ټولنې ته وړاندې کړې دي چې یاد فارغین د هیواد په مختلفو برخو کې د خپلو هیوادوالو په خدمت کې عملاً په خپلو مسلکي او نورو چارو کې بوخت دي.

د ښوونې او روزنې پوهنځي خپل لرلید ته د رسیدو په خاطر خپل پوره رسالت اداء کوي ترڅو د خپلو علمي او فزیکي امکاناتو په مټ د خپل گران وطن د روښانه راتلونکې، پرمختگ او سوکالۍ په موخه غوره اقدامونه واخلي، ترڅو په آینده کې د یوې داسې ټولنې شاهدان واوسو چې د علم، مسلک او کاري وړتیاوو له رویه په خپل ځان تکیه وي او هیڅا ته د اړتیا لاس اوچت نه کړي او د خپل روزلي نسل په وسیله خپلې ټولې ستونزې حل او اړتیاوې پوره کړي. د همدې هیلو د تر لاسه کولو په خاطر ښوونې او روزنې پوهنځي د خپلو علمي کادرونو، محصلانو او کارمندانو د ظرفیت لوړونې زیاتې برنامې او پروگرامونه تر سره کوي. پوهنځي په خپلو ټولو علمي برنامو کې خپل استادان او محصلان ښکیل گرځوي او د هغوي د وړتیاوو، ظرفیت او هڅونې لپاره تل هڅې کوي او په راتلونکې کې د خپل پرسونل د لا پرمختگ په موخه غوره پلانونه لري ترڅو یو داسې په ځان باوری نسل ټولنې ته وړاندې کړي چې په ټولنه او کاري چاپیریال کې د مثبت بدلون لامل وگرځي او هغه ستونزې او مشکلات چې زموږ هیوادوال ور سره مخ دي، د خپلې پوهې، څیړنو، تجربو او وړتیاوو په وسیله یې حل کړای شي چې همدې سره به موږ په راتلونکې کې د یوه آباد او په ځان بسیا هیواد څښتنان یوو.

د گران هیواد د آبادۍ او سوکالۍ په هیله!

درنښت

پوهنیار حجت الله مخلص

د ښوونې او روزنې پوهنځي رئیس

د ښوونې او روزنې پوهنځي لنډه پيژندنه او تاريخچه:

د ښوونې او روزنې پوهنځي په ۱۳۹۶ هـ ش کال د زابل ولايت د درانه ولس د مکررو غوښتنو په پايله کې د کابينې د دريمې مصوبې د پريکړې په اساس د ميرويس خان نيکه زابل د لوړو زده کړو مؤسسې په چوکاټ کې د څلورو څانګو (رياضي، فزيک، کيميا، بيولوژي) او ۱۸ کادري بستونو او څو اداري بستونو په لرلو سره تاسيس او په فعاليت پيل وکړ. تر اوسه پورې ياده پوهنځي پنځه دورې فارغ محصلين چې مجموعي ۳۶۴ محصلان چې ۱۲ تنه يې اناث او ۳۵۶ ذکور محصلان ټولنې ته د خدمت لپاره وړاندې کړې دي.

اوس مهال په نوموړي پوهنځي کې ۲۸ کادري بستونه او ۳ اداري بستونه موجود دي چې په زياته کچه د ماسټر استادانو له لوري تدريسي چارې مخته وړل کيږي. د نوموړي پوهنځي زياتره استادانو په بيلابيلو هيوادونو کې خپلې زده کړې بشپړې کړې دي؛ چې ځيني يې لا هم په زده کړو بوخت دي. د ښوونې او روزنې پوهنځي وياړي چې په پوره صداقت سره هيواد او ټولنې ته د علمي کادرونو د روزلو په برخه کې خدمات وړاندې کوي.

د ښوونې او روزنې پوهنځي په اداري او تدريسي تشکيل کې رئيس، مرستيال، د څانګو آمرين، استادان، تدريسي چارو عمومي مدير، اجرائيه او د لابراتوار مديران لري.

د ښوونې او روزنې پوهنځي ليرليد، رسالت، موخې او ارزښتونه:

لرليد: د ښوونې او روزنې پوهنځي به د ښه تدريس او غوره څيړنيزو خدماتو په ترسره کولو سره د هيواد په سطحه د مسلکي او وړ ښوونکو د روزنې يو معتبر او معياري مرکز واوسي.

رسالت: د ښوونې او روزنې پوهنځي د يو معياري، ښوونيز او روزنيز چاپيريال د رامنځته کولو له لارې د ټولنې د خدمت او پرمختګ په موخه اسلامي او ملي ارزښتونو ته ژمن مسلکي ښوونکي روزي.

موخې:

1. د ښوونې او روزنې پوهنځي په ټولو څانګو کې د ټولنې د خدمت لپاره مسلکي ښوونکي روزي.
2. د زده کړيزو موخو د کيفيت د لا ښه والي لپاره پرلپسې هڅې.
3. د استادانو او کارمندانو ظرفيت لوړونې ته ژمنتيا.
4. د علمي برنامو ايجاد، پراختيا، او اصلاح.
5. د مطالعې، تدريس او څيړنې لپاره مناسب چاپيريال رامنځته کول.
6. په ټولو اړوندو څانګو کې د څيړنې ترويج او تقويت.
7. د کيفيت لوړاوي او خدماتو په ارايه کولو کې په ملي کچه رقابت.
8. د بنسټيزو تاسيساتو وده او پراختيا.

ارزښتونه:

1. اسلامي ملي او علمي ارزښتونو ته درناوی.
2. د لوړو زده کړو وزارت قوانينو، لوايحو، مقرراتو، طرزالعملونو او د مؤسسې پاليسيو ته درناوی.
3. د انساني کرامت لوړ مقام ته درناوی او متقابل احترام.
4. عدالت، مساوات او ځواب وينه.

5. همغږي او ګډ کار ته ژمنتیا.
6. د زده کړیالانو د پټو استعدانو پنځونه او د هغوی فکري روزنه.

د ښوونې او روزنې پوهنځي زیربناءیي برخه:

د ښوونې او روزنې پوهنځي تدریسي او اداري چارې د تاسیس څخه بیا تر اوسه پورې د زابل ولایت مقام په پخوانۍ ودانۍ کې مخته وړل کیږي. د ستراتیژیک پلان لمخې د یادي پوهنځي لپاره د مؤسسې او پوهنځي په ستراتیژیک پلان کې په ۱۴۰۴ هـ ش کال کې تدریسي تعمیر په پلان کې نیول شوي دی. اوس مهال د ښوونې او روزنې پوهنځي تدریسي او اداري چارې په خپل نوي تعمیر کې پرمخ وړې.

د ښوونې او روزنې پوهنځي د علمي برنامو یا د څانګو پیژندنه:

د ښوونې او روزنې پوهنځي لاندې څلور څانګې لري:

1. بیولوژي څانګه
2. کیمیا څانګه
3. ریاضي څانګه
4. فزیک څانګه
5. انګلیسي څانګه

د ښوونې او روزنې پوهنځي تحصیلي نظام:

د ښوونې او روزنې پوهنځي یوازې د لیسانس په کچه باندې تولنې ته په پنځو څانګو کې مسلکي ښوونکي وړاندې کوي. همدارنګه تر اوسه پورې یوازې نهاریه محصلین د لوړو زده کړو لپاره مني یعني د شپې برنامه نه لري.

د ښوونې او روزنې پوهنځي د استادانو او اداري کارمندانو د پیژندنې جدول:

لاندې جدول د ښوونې او روزنې پوهنځي استادان د څانګو په تفکیک سره او همدارنګه اداري کارمندان ښیي.

شمیره	نوم	تخلص	علمي رتبه	څانګه	دنده
۱	حجت الله	مخلص	پوهنیار	بیولوژي	د پوهنځي رئیس
۲	انعام الله	عابد	پوهنیار	انګلیسي ادبیات	د پوهنځي مرستیال
۳	طاوس خان	هیوادمل	پوهنیار	بیولوژي	د مسلکي پرمختیایي مرکز آمر

۴	حکمت الله	حقپال	پوهنیار	بیولوژي	د څېړنې او علمي مجلې آمر
۵	روزي محمد	اکبري	نوماند پوهنیار	بیولوژي	د کیفیت لوړاوي آمر
٦	صفي الله	ذهین	نوماند پوهنیار	کیمیا	د استادانو چارو آمر
۷	حفیظ الله	فضلي	نوماند پوهنیار	انگلیسي ژبه او ادبیات	د انگلیسي څانگې آمر
۸	ولي خان	رحیم زوي	نوماند پوهنیار	بیولوژي	د بیولوژي څانگې آمر
۹	محمد	هاشمي	نوماند پوهنیار	کیمیا	د کیمیا څانگې آمر
۱۰	محمد حنیف	تکل	نوماند پوهنیار	ریاضي	د ریاضي څانگې آمر
۱۱	عبیدالله	عبید	پوهنیار	فزیک	د فزیک څانگې آمر
۱۲	محمد خالد	افغان	پوهنیار	بیولوژي	استاد
۱۳	بشیر الله	دانش یار	پوهنیار	کیمیا	استاد
۱۴	عبدالرحیم	امین	نوماند پوهنیار	کیمیا	استاد
۱۵	روزي محمد	عادل	نوماند پوهنیار	کیمیا	استاد
۱٦	خلیل احمد	امین	نوماند پوهنیار	ریاضي	استاد
۱۷	محمد خان	قلم یار	نوماند پوهنیار	ریاضي	استاد
۱۸	احسان الله	ویسا	نوماند پوهنیار	ریاضي	استاد
۱۹	حبیب الرحمن	اکرمي	نوماند پوهنیار	ریاضي	استاد
۲۰	گل الرحمن	احساس	نوماند پوهنیار	فزیک	استاد
۲۱	موسی خان	خپلواک	پوهنیار	فزیک	استاد
۲۲	خان محمد	صابر	پوهنیار	فزیک	استاد
۲۳	محمد نعیم	منیب	پوهنیار	تاریخ	استاد
۲۴	حیات الله	آریا	نوماند پوهنیار	تاریخ	استاد
۲۵	عبدالنافع	همت	نوماند پوهنیار	انگلیسي ژبه او ادبیات	استاد
۲٦	فرید احمد	ذاکر	نوماند پوهنیار	انگلیسي ژبه او ادبیات	استاد
۲۷	حبیب الرحمن	راحل	نوماند پوهنیار	انگلیسي ژبه او ادبیات	استاد
۲۸	هیبت الله	همت	نوماند پوهنیار	انگلیسي ژبه او ادبیات	استاد
۲۹	وحیدالله	دوست	۰	اداره او حسابداري	اجرائیه مدیر
۳۰	ضیاالدین	زیارمل	۰	بیولوژي	د لابراتوار مدیر
۳۱	جمیل احمد	تکل	۰	تاریخ او جغرافیه	تدریسي مدیر

د ښوونې او روزنې پوهنځي غونډې: د ښوونې او روزنې پوهنځي د ترتیب شوي مهال ویش له مخې په میاشت کې یو ځل د علمي شورا غونډه لري او همدارنگه د علمي شورا د غړیو سربېره په ځینې وختونو د پوهنځي د ټولو استادانو سره هم غونډې دایر کیږي.

آسانتیاوې: مجهز ټولگي، خوندي چاپېریال، د برېښنا منظم سیستم، پاکي اوبه، همدارنگه سپورټ او وسایل یې.

فعالیتونه:

1. عصري تعليمي ميتودونه او نوی نصاب.
2. د باکيفيته څېړنوخدمتونه.
3. د نورو پوهنځيو او ادارو سره همغږي او همکاري.
4. د علمي پروګرامونو د ظرفيت لوړول.
5. علمي سيمينارونه، کنفرانسونه او ورکشاپونه دايرول.
6. د مختلفو اکاډميکو فعاليتونو ترسره کول.

تدريسي فعاليت او د نورو پوهنځيو او څانګو سره مرسته: د ښوونې او روزنې پوهنځي تدريسي بهير د نصاب سره سم په نظري او په پروجيکتور باندي پر مخ وړل کيږي. د عملي کارونو لپاره لابراتوار تر اوسه شتون نلري، چې استادان د آزمايښتونو د سرته رسولو په موخه محصلين بوخت وساتي. د ښوونې او روزنې پوهنځي استادان ټوله په تفاهم او همکارۍ سره د اړوند څانګو مضامينو تدريس مخته وړي او د اړتيا په صورت کې د کرهنې او اقتصاد پوهنځيو سره هم تدريسي همکاري کوي.

علمي فعاليتونه او د ظرفيت لوړول: د ښوونې او روزنې پوهنځي زياتره استادان د درسي بهير ترڅنګ د څېړنو، تاليفاتو په سرته رسولو هم مصروف دي تر څو په ورسپارل شوو برخو کې څېړنې او تاليفات وکړي، چې دغه کړنې د ټولنې پرمختګ کې ستر رول لري. چې اوس مهال د ښوونې او روزنې پوهنځي استادان په نړيوالو ژورنالو کې يو شمير مقالې هم خپرې کړي دي. د ښوونې او روزنې پوهنځي زياترو استادانو په بهرنيو هيوادونو لکه: ايران، هندوستان، روسيه او نورو هيوادونو کې خپلې زده کړې بشپړې کړې او بېرته د خدمت په موخه راستون شوي دي او څو تنه نور يې برحاله په چين کې د ماسټرۍ په زده کړو بوخت او همدارنګه نور استادان يې د هيواد په داخل او بهرنيو هيوادونو کې د ماسټرۍ او دوکتورا د زده کړو په موخه د روانيدو په حالت کې دي.

د ورکشاپونو، کنفرانسونو او سمينارونو دايرول: د ښوونې او روزنې پوهنځي استادان په منظم ډول کنفرانسونه، ورکشاپونه او سمينارونه ترتيبوي، چې د پوهنځي داخل او بهر اړوندو علاقه لرونکو ګډونوالو ته وړاندې کيږي. همدارنګه ملي او ولايتي علمي کنفرانسونو، ورکشاپونو او سمينارونو کې فعاله ونډه لري، خپلې تجربې له نورو سره شريکه وي او هم د نورو له تجربو څخه ګټه اخلي.

د پوهنځي په بيلابيلو شورا ګانو او کميټو کې ګډون: د ښوونې او روزنې پوهنځي استادان د ميرويس خان نيکه زابل د لوړو زده کړو مؤسسې او پوهنځي په کچه ټولو کميټو کې فعال ګډون لري.

د استادانو علمي فعاليتونه: د ښوونې او روزنې پوهنځي استادان د لکچر نوټونو، درسي کتابونو او ممد درسي کتابونو په ترتيبولو او تيارولو کې تل هڅې کوي؛ څېړنې سرته رسوي او د هغوي راپور د مقالو په بڼه خپروي. سره له دي ګڼ شمير استادان د څېړنو په تر سره کول او د پاته څېړنو د چاپ په پروسې باندي بوخت دي.

د محصلينو فعاليتونه: د ښوونې او روزنې پوهنځي محصلين هر کال د تدريس زده کړې مضمون کې د عملي زده کړو په موخه مختلفو ليسو ته معرفي کيږي او عملي تدريس زده کوي تر څو په راتلونکې کې د غوره مسلکي ښوونکو په حيث ټولنې ته خدمت وکړي.

تدريسي او اداري آسانتياوې: ښوونې او روزنې پوهنځي د محصلينو د تدريس لپاره څو درسي خونې لري چې ټولو خونو کې د تدريس لپاره د سپينو تختو سربيره LCD او پروجکټورونه لري چې استادن ورڅخه د تدريس په موخه ګټه تري اخلي. د پوهنځي د رئيس، مرستيال، استادانو او اداري کارمندانو لپاره بيلابيلې شعبې موجودي دي چې د دفتر په حيث ورڅخه ټول ګټه اخلي.

میرویس خان نیکه پوهنتون ـ زابل

د ښوونې او روزنې پوهنځی

د ښوونې او روزنې پوهنځی د ۱۴۰۵ ه.ش کال لپاره د فرعي کمیټو تشکیلاتي چارت

د کیفیت لوړاوي او اعتبار ورکوني کمیته :

1. پوهنیار حجت الله (مخلص) د کمیټې آمر
2. پوهنیار بشیرالله (دانشیار)) د کمیټې معاون
3. نوماند پوهنیار حمیدالله (احمدي) د کمیټې منشي
4. پوهینار محمد حنیف (تکل) د کمیټې غړی
5. پوهنیار محمد (هاشمي) د کمیټې غړي
6. پوهنیار عبیدالله (عبید) د کمیټې غړی
7. نوماند پوهنیار ولي خان (رحیم زوی) د کمیټې غړی
8. نوماند پوهنیار حفیظ الله (فضلي) د کمیټې غړی
9. نوماند پوهنیار حبیب الرحمن(اکرمي) د کمیټې غړی
10. نوماند پوهنیار هبت الله (همت) د کمیټې غړی
11. نوماند پوهنیار فرید احمد (ذاکر) د کمیټې

د نصاب کمیته :

1. نوماند پوهنیار روزي محمد (اکبري) د کمیټې آمر
2. پوهنیار انعام الله (عابد) د کمیټې معاون
3. نوماند پوهنیار حیات الله (آریا) د کمیټې منشي
4. نوماند پوهنیار ګل الرحمن (احساس) د کمیټې غړی
5. نوماند پوهنیار حمیدالله (احمدي) د کمیټې غړی
6. نوماند پوهنیار روزي محمد (عادل) د کمیټې غړی
7. نوماند پوهنیارخلیل احمد(امین) د کمیټې غړی

د ستراتیژیک څخه پلان د تطبیق او څارنې کمیته :

1. پوهنیار حجت الله (مخلص) د کمیټې آمر
2. پوهنیار محمد نعیم (منیب) د کمیټې معاون
3. نوماند پوهنیار ګل الرحمن (احساس) د کمیټې منشي
4. پوهنیار محمد (هاشمي) د کمیټې غړی
5. نوماند پوهنیار صفی الرحمن(ذهین) د کمیټې غړي
6. پوهنیار عبیدالله (عبید) د کمیټې غړی
7. نوماند پوهنیار ولي خان (رحیم زوی) د کمیټې غړی
8. پوهینار محمد حنیف (تکل) د کمیټې غړی
9. نوماند پوهنیار حفیظ الله (فضلي) د کمیټې غړی
10. نوماند پوهنیار هبت الله (همت) د کمیټې غړی

د آزموینو کمیته :

1. نوماند پوهنیار عبدالرحیم (امین) د کمیټې آمر
2. نوماند پوهنیار صفی الرحمن(ذهین) د کمیټې معاون
3. نوماند پوهنیارخلیل احمد(امین) د کمیټې منشي
4. پوهنیار طاؤس خان (هیواد مل) د کمیټې غړی
5. نوماند پوهنیار عبدالنافع (همت) د کمیټې غړی
6. پوهنیار محمد نعیم (منیب)
7. نوماند پوهنیار احسان الله (ویسا) د کمېټې غړی

د علمي څېړنو او تحقیق کمیته:

1. پوهنیار محمد (هاشمي) د کمیټې آمر
2. نوماند پوهنیار عبدالنافع (همت) د کمیټې معاون
3. نوماند پوهنیار ګل احمد (ګیلاني) د کمیټې منشي
4. پوهنیار انعام الله (عابد) د کمیټې غړی
5. پوهنیار حکمت الله (حقفال) د کمیټې غړی
6. نوماند پوهنیار روزي محمد (عادل) د کمیټې غړی

د فارغو محصلانو سره د انسجام او تماس نیوني کمیته:

1. پوهنیار طاؤس خان (هیواد مل) د کمیټې آمر
2. پوهنیار محمد نعیم (منیب) د کمیټې معاون
3. نوماند پوهنیار حبیب الرحمن(اکرمي) د کمیټې منشي
4. پوهنیار بشیرالله (دانشیار) د کمیټې غړی
5. نوماند پوهنیار حیات الله (آریا) د کمېټې غړی
6. نوماند پوهنیار احسان الله (ویسا) د کمیټې غړی

د ښوونې او روزنې پوهنځی د ۱۴۰۵ ه.ش کال لپاره د فرعي کميټو تشکيلاتي چارټ د پوهنځی د علمي شورا په (۱۲) ګڼه پروټوکول او ۳ /۱۴۰۴/۱۲ نېټه باندې تائید ده.

په نړیوالو ژورنالونو کې د استادانو چاپ شوي مقالې:

لاندې جدول د استادانو چاپ شوي مقالې د استاد نوم/استادانو د نومونو، د مقالې د عنوان، د ژورنال نوم د چاپ کال او د ځانګې په تفکیک سره ښیي.

شمیره	د مقالې عنوان	لیکوال/لیکوالان	ځانګه	ژورنال	لینک او د چاپ کال
۱	Investigating the Level of Test Anxiety in EFL Students at Kandahar University, Afghanistan	نوماند پوهنیار عبدالنافع همت	انګلیسي	European Journal of English Language Teaching	2019/06/10
۲	Impacts of Formative Assessment on EFL Students’ Academic Performance at Kandahar University	نوماند پوهنیار عبدالنافع همت	انګلیسي	American International Journal of Social Science Research	2019/08/07
۳	The Usage of Peer Feedback and its Influence on Afghan EFL Learners’ Academic Achievement at Kandahar University, Afghanistan	نوماند پوهنیار عبدالنافع همت	انګلیسي	London Journal of Research in Humanities and Social Sciences	2020/02/12
۴	The Effects of Facebook on Students’ Social Life: A Case Study at Mirwais Khan Nika Zabul Institute of Higher Education, Zabul	نوماند پوهنیار عبدالنافع همت	انګلیسي	American International Journal of Social Science Research	2020/06/06

2021/01/01	American International Journal of Social Science Research	انګليسي	نوماند پوهنيار عبدالنافع همت	Afghan Students' Purposes of Using Facebook at Mirwais Khan Nika Zabul Institute of Higher Education, Zabul, Afghanistan	۵
2021/01/01	American International Journal of Social Science Research	انګليسي او رياضي	نوماند پوهنيار عبدالنافع همت او نوماند پوهنيار محمد حنيف تکل	Afghan Students' Satisfaction from Online Learning During Covid-19 at Kandahar University, Kandahar, Afghanistan	۶
2021/04/08	European Journal of Education Studies	انګليسي	نوماند پوهنيار عبدالنافع همت	Impacts of Spelling Problems on EFL Students' Writing Skill at Kandahar University, Kandahar, Afghanistan	۷
2023/05/17	ACS Omega	**کيميا**	پوهنيار بشيرالله دانش يار	Application of Nanomagnetic Metal–Organic Frameworks in the Green Synthesis of Nicotinonitriles via Cooperative Vinylogous Anomeric-Based Oxidation	۸
2022/09/27	Polycyclic Aromatic Compounds	**کيميا**	پوهنيار بشيرالله دانش يار	Synthesis and Application of Novel Magnetic Glycoluril Tetrakis(Methylene Phosphorous Acid) as a Nano Biological Catalyst for the Preparation of Nicotinonitriles via a Cooperative Vinylogous Anomeric-Based Oxidation	۹
2023/05/13	Nuclear Engineering and Technology	فزيک	پوهنيار عبيدالله عبيد	Theoretical studies on the stabilization and diffusion behaviors of helium impurities in 6H-SiC by DFT calculations	۱۰
2023/11/01	Colloids and Surfaces A: Physicochemical and Engineering Aspects	کيميا	پوهنيار عنايت الله حقمل	Synthesis of PbxCu1-xBi2O4 composites with enhanced visible-light-responsive photocatalytic degradation performance	۱۱
2024/01/10	Colloids and Surfaces A Physicochemical and Engineering Aspects	کيميا	پوهنيار عنايت الله حقمل	Uncovering the influence of Ni-doping in CuBi2O4 photocatalyst on its visible-light-responsiveness for the efficient removal of	۱۲

				toxic Alizarin yellow R dye from wastewater	
2024/01/01	European Journal of Theoretical and Applied Sciences	بیولوژي	پوهنیار طاوس خان هیوادمل	The Impact of Estrogen on Embryonic Development: A Review Paper	۱۳
https://mpublish.ru/wp-content/uploads/almanach_5_2024.pdf ۲۰۲۴	BULLETIN ALMANACH SCIENCE ASSOCIATION FRANCE-KAZAKHSTAN ISSN 2273-4120 УДК: E664.7,0 E691.894.9Pyr9	بیولوژي	حکمت الله حقیال	ОЦЕНКА УРОВНЯ СТАБИЛЬНОСТИ РАЗВИТИЯ ПО ПОКАЗАТЕЛЯМ ФЛУКТУИРУЮЩЕЙ АСИММЕТРИИ КЛОПА-СОЛДАТИКА (PYRRHOCORIS APTERUS L.) ГОРОДА ВОРОНЕЖ.	۱۴
https://doi.org/10.48081/PAGF3408 ۲۰۲۳	Sity Scientific Journal	بیولوژي	پوهنیار حجت الله مخلص	The Health Benefits of Watermelon	۱۵
https://ejtas.com/index.php/journal/article/view/1214 ۲۰۲۳	European Journal of Theoretical and Applied Sciences vol 2 No.5 2024	بیولوژي	پوهنیار حجت الله مخلص	**Pathogenesis and Immune Evasion Strategies of Influenza A Virus: Challenges for Therapeutic Innovation**	۱۶
(1)INFLUENZA%20VIRUS%20GENETIC%20DIVERSITY%20Mokhlis.pdf	Experimental Biology. №4 (101). 2024	بیولوژي	پوهنیار حجت الله مخلص	**INFLUENZA VIRUS GENETIC DIVERSITY AND EPIDEMIOLOGICAL PROFILE IN HUMAN POPULATION**	۱۷
https://doi.org/10.55544/jrasb.3.5.12 ۲۰۲۲	Journal for Research in Applied Sciences and Biotechnology ISSN: 2583-4053 Volume-3 Issue-5 || October 2024 || PP. 101-106	بیولوژي	پوهنیار حجت الله مخلص	**Influenza A as a True Zoonotic Pathogen: Transmission through Reservoir Hosts**	۱۸
https://doi.org/10.55544/jrasb.3.5.17 ۲۰۲۴	Journal for Research in Applied Sciences and Biotechnology ISSN: 2583-4053 Volume-3 Issue-5 || October 2024 || PP. 160-165	بیولوژي	پوهنیار حجت الله مخلص	**Challenges in Influenza Control and Surveillance in the Republic of Kazakhstan**	۱۹
https://nujib.nu.edu.af/index.php/nuijb/article/view/42 ۲۰۲۲	Nangarhar University International Journal of Bioscience	بیولوژي	پوهنیار حمد خالد افغان	The Effects of Resistance Training on Physical Performance in Obese Women after Bariatric Surgery	۲۰
Received: 04-02-2024: Accepted: 01-04-2024 Article ID: 2-04-02 Volume 2: Issue: 4: 2024: Page No. 50- 58	Helmand Academic and Research National Journal	فزیک	خان محمد صابر او موسی خان خپلواک	Investigating the Scientific Reason for the Earth’s Rotation around Its Axis	۲۱

۲۲	په زده کړه کې د مصنوعي ځيرکتيا ارزښت ته کتنه	پوهنيار انعام الله عابد ن.پوهنيار ګل احمد ګيلاني	انګليسي	Helmand Academic and Research National Journal	د هلمند پوهنتون ليد مجله کې `په زده کړه کې د مصنوعي ځيرکتيا ارزښت` مقاله د pdf په شکل له لاندې ادرس څخه کتلې شي. https://t.me/+jwO6VcJmyChhOTQ9 ۲۰۲۵
۲۳	**A Comprehensive Overview of Co_3O_4 Nanoparticles: Solution Combustion Synthesis and Potential Applications**	پوهنيار محمد هاشمي	کيميا		https://www.mdpi.com/2079-4991/15/12/932 ۲۰۲۵
۲۴	**Integration of Coke and CNMs with Bitumen: Synthesis, Methods, and Characterization**	پوهنيار محمد هاشمي	کيميا	International Journal of Self-Propagating High-Temperature Synthesis, 2025, Vol. 34, No. 2, pp. 113–122.	https://www.mdpi.com/2079-4991/15/11/842 ۲۰۲۵
۲۵	**Синтез наночастиц Co3O4 методом синтеза горения раствора (СГС) и морфология их структуры: мини-обзор**	پوهنيار محمد هاشمي	کيميا	Nanomaterials (MDPI), Vol. 15 Issue 11. DOI:10.3390/nano15110842	https://cpc-journal.kz/index.php/cpcj/article/view/570 ۲۰۲۵
۲۶	**SYNTHESIZED CO3 O4 NANOPARTICLES BY SOLUTION COMBUSTION METHOD AND THEIR ENVIRONMENTAL REMEDIATION APPLICATIONS**	پوهنيار محمد هاشمي	کيميا	Combustion and plasma chemistry, Vol. 23 No. 1 (2025).	https://vestnik-cb.tou.edu.kz _2023.pdf
۲۷	**Material and Chemical Engineering Technology**	پوهنيار محمد هاشمي	کيميا	Material and Mechanical Engineering Technology, Vol. 2025_1_114.	۲۰۲۵mmet.kstu.kz/download/articles/28032025040633_digest.pdf
۲۸	**Ozonation of Bitumen: Characteristics, Characterization, and Applications**	پوهنيار محمد هاشمي	کيميا	Bulletin of Toraighyrov University Chemistry & Biology series, Vol 3,3544.	https://www.mdpi.com/2227-9717/13/3/708 ۲۰۲۵
۲۹	**COMPAIRING OF PERFECT GASES AND REAL GASES**	پوهنيار محمد هاشمي	کيميا	Processes (MDPI), Vol 13, Issue 3. DOI: 10.3390/pr13030708	https://vestnik-cb.tou.edu.k ۲۰۲۵
۳۰	**THE CHEMICAL COMPOSITION OF PARABEN AND ITS EFFECTS ON HEALTH**	پوهنيار محمد هاشمي	کيميا	Bulletin of Toraighyrov University Chemistry & Biology series, Vol 2,3544.	https://doi.org/10.48081/VBOQ5978 ۲۰۲۵
۳۱	**STRUCTURES OF ALKANDIENES IN HYDROCARBONS**	پوهنيار محمد هاشمي	کيميا	Bulletin of Toraighyrov University Chemistry & Biology series, Vol 1,3544.	https://doi.org/10.48081/RGLJ8585 ۲۰۲۵
۳۲	**The Significant Role of Mxene's Derivatives and Composites in Supercapacitors: A Review**	پوهنيار محمد هاشمي	کيميا	Bulletin of Toraighyrov University Chemistry & Biology series, Vol 4,3544. DOI: https://doi.org/10.48081/RGLJ8585	/https://www.espublisher.com/journals/articledetails/1422 ۲۰۲۵

۳۳	SYNTHESIZED CO3 O4 NANOPARTICLES BY SOLUTION COMBUSTION METHOD AND THEIR ENVIRONMENTAL REMEDIATION APPLICATIONS	پوهیار محمد هاشمي	کیمیا	ES Energy & Environment, 2025, 27, 1422. DOI: 10.30919/ee1422	https://doi.org/10.48081/XRYB5570 ۲۰۲۵
۳۴	THE ROLE OF BERNOULLI'S LAW IN THE ANALYSIS OF LIFT FORCE PRODUCTION IN AIRPLANE WINGS.	خان محمد صابر	فزیک	ISBN 978-601-08-4346-6	ISBN 978-601-08-4346-6 ۲۰۲۵
۳۵	UNITY IN DIVERSITY, CULTURE, ENGINEERING TEHNOLOGIES	خان محمد صابر	فزیک	METU	CONFERENCE ARTICLE, 27/Nov/2024 Almaty, Kazakistan ۲۰۲۵

د ښوونې او روزنې پوهنځي تحصیلي نصاب:

د ښوونې او روزنې پوهنځي محصلینو ته بیلابیل مضامین چې ۵۵٪ یې اختصاصي او نور یې، اساسي، مسلکي، پوهنتون شمول او اختیاري مضامین دي تدریس کیږي. اوس مهال نوي کریکولم چې د لوړو زده کړو وزارت محترم مقام لخوا نهایي شوي او وروسته د ښوونې او روزنې پوهنځي د نصاب او کریکولم کمیټې له لورې د اسلامي ثقافت د مضمون د کریډیټ د شمیر په زیاتیدولو سره ترتیب شوي او لاندې نصاب د ۱۴۰۱ هـ ش کال څخه تطبیق شوي/کیږي:

تحصیلي نصاب: د ښوونې او روزنې پوهنځي تحصیلي نصاب د بیولوژي، کیمیا، ریاضي او فزیک څانګو په ترتیب سره په لاندې ډول ترتیب شوی دی.

بیولوژي څانګې نصاب: د بیولوژي څانګې د اتو سمیسټرونو نصاب په لاندې ډول سره ترتیب شوی دی.

اول ټولګی، اول سمیسټر (بیولوژي څانګه)				
شمیره	**مضمون**	**د مضمون کوډ**	**د مضمون ډول**	**د کریډیټ شمیر**
۱	عمومي بیولوژي ۱	Ed.Bio - 0120	اساسي	۴
۲	عمومي کیمیا ۱	Ed. Ch – 0120	اساسي	۴
۳	عمومي ریاضي اوحصائیه ا	Ed. Math – 0115	اساسي	۳
۴	عمومي اروا پوهنه	Ed.Psy – 0106	مسلکي	۲
۵	انګلیسي ۱	Ed. EN – 0102	پوهنتون شمول	۲
٦	اسلامی ثقافت (د اسلام اعتقادي نظام)	SL. IC - 01.01	پوهنتون شمول	۲
۷	اسلامی ثقافت (تلاوت او تجوید)	SL. IC - 01.01	پوهنتون شمول	۱
۸	د کمپیوټر اساسات	Ed. Com -0103	پوهنتون شمول	۲
د کریډیټونو مجموعه				**۲۰**

اول ټولګی، دوهم سمیسټر (بیولوژي څانګه)				
شمیره	**مضمون**	**د مضمون کوډ**	**د مضمون ډول**	**د کریډیټ شمیر**
۱	عمومي بیولوژي ۲	Ed. Bio- 0220	اساسي	۴
۲	عمومي کیمیا ۲	Ed.Ch.0220	اساسي	۴
۳	بیو فزیک	Ed. Phy – 0220	اساسي	۲
۴	انکشافي اروا پوهنه	Ed. Psy – 0207	مسلکي	۲

شمیره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کریډیټ شمیر
۵	انګلیسي ۲	Ed . EN – 0202	پوهنتون شمول	۲
٦	اسلامي ثقافت (د اسلام عبادتي نظام)	SL. IC - 02.01	پوهنتون شمول	۲
۷	اسلامي ثقافت (سیرت)	SL. IC - 02.01	پوهنتون شمول	۲
۸	د کمپیوټر اساسات	Ed.BC.0203	پوهنتون شمول	۲
د کریډیټونو مجموعه				**۲۰**

دوهم ټولګی، دریم سمیستر (بیولوژي څانګه)				
شمیره	**مضمون**	**د مضمون کوډ**	**د مضمون ډول**	**د کریډیټ شمیر**
۱	غیرفقاریه زولوژي ۱	Ed. Bio- 0321	اختصاصي	۴
۲	عمومي نباتات ۱	Ed. Bio- 0322	اختصاصي	۳
۳	د نباتاتو تطبیقات ۱	Ed. Bio- 0322	اختصاصي	۱
۴	د حجرې مالیکولي بیولوژي	Ed. Bio- 0323	اختصاصي	۳
۵	روزنیزه ارواپوهنه	Ed. Psy- 0308	مسلکي	۲
٦	اسلامي ثقافت (د اسلام اخلاقي نظام)	SL. IC - 03.01	پوهنتون شمول	۲
۷	اسلامي ثقافت (د اسلام ټولنیز نظام)	SL. IC - 03.01	پوهنتون شمول	۲
۸	عضوي کیمیا	Ed.Chm-0315	اساسي	۲
۹	تکنالوژي کاربردي	Ed. Ge – 0324	اختصاصي	۲
د کریډیټونو مجموعه				**۲۱**

دوهم ټولګی، څلورم سمیستر (بیولوژي څانګه)				
شمیره	**مضمون**	**د مضمون کوډ**	**د مضمون ډول**	**د کریډیټ شمیر**
۱	انساني امبریولوژي	Ed. Bio- 0425	اختصاصي	۲
۲	عمومي نباتات ۲	Ed. Bio- 0422	اختصاصي	۳
۳	د نباتاتو تطبیقات ۲	Ed. Bio- 0422	اختصاصي	۱
۴	عمومي هستولوژي	Ed. Bio- 0426	اختصاصي	۴
۵	د بیولوژي د تدریس میتود	Ed. Bio- 0427	اختصاصي	۴
٦	چاپیریال ساتنه	Ed. Ge – 0404	پوهنتون شمول	۲
۷	اسلامي ثقافت (فکري پوهنه)	SL. IC - 04.01	پوهنتون شمول	۲
۸	اسلامي ثقافت (ادیان او مذاهب)	SL. IC - 04.01	پوهنتون شمول	۱
۹	معاصر تاریخ	Ed. Hi – 0405	پوهنتون شمول	۲
د کریډیټونو مجموعه				**۲۱**

دریم ټولګی، پنځم سمیستر (بیولوژي څانګه)				
شمیره	**مضمون**	**د مضمون کوډ**	**د مضمون ډول**	**د کریډیټ شمیر**
۱	فقاریه زولوژي	Ed. Bio- 0528	اختصاصي	۴
۲	نباتي فزیولوژي ۱	Ed. Bio- 0529	اختصاصي	۳
۳	نباتي سیستماتیک	Ed. Bio- 0530	اختصاصي	۲
۴	مایکروبیولوژي ۱	Ed. Bio- 0531	اختصاصي	۳

۵	صحت و تربیت بدني	Ed. PS- 0506	اختیاري	۲
٦	د ښوونې او روزنې بنسټونه	Ed. Ba – 0509	مسلکي	۲
۷	اسلامي ثقافت (د اسلام سیاسي نظام)	SL. IC - 05.01	پوهنتون شمول	۲
۸	اسلامي ثقافت (د اسلام اداري نظام)	SL. IC - 05.01	پوهنتون شمول	۲
د کریډیټونو مجموعه				**۲۰**

دریم ټولگی، شپږم سمیستر (بیولوژي څانگه)				
شمیره	**مضمون**	**د مضمون کوډ**	**د مضمون ډول**	**د کریډیټ شمیر**
۱	نباتي فزیولوژي ۲	Ed. Bio – 0629	اختصاصي	۳
۲	عمومي ایکالوژي	Ed. Bio – 0632	اختصاصي	۴
۳	مایکروبیولوژي ۲	Ed. Bio – 0631	اختصاصي	۳
۴	جنتیک	Ed. Bio – 0633	اختصاصي	۴
۵	پرازیتولوژي	Ed. Bio – 0634	اختصاصي	۲
٦	تربیتي ارزیابي	Ed. Ba – 0610	مسلکي	۲
۷	اسلامي ثقافت (د اسلام اقتصادي نظام)	SL. IC - 06.01	پوهنتون شمول	۲
د کریډیټونو مجموعه				**۲۰**

څلورم ټولگی، اووم سمیستر (بیولوژي څانگه)				
شمیره	**مضمون**	**د مضمون کوډ**	**د مضمون ډول**	**د کریډیټ شمیر**
۱	د انسان اناتومي او فزیولوژي ۱	Ed. Bio – 0735	اختصاصي	۴
۲	د انسان د اناتومي او فزیولوژي ۱ تطبیقات ۱	Ed. Bio – 0735	اختصاصي	۱
۳	بیولوژیکي تکامل	Ed. Bio – 0736	اختصاصي	۲
۴	تدریس زده کړه	Ed. Bio – 0737	ستاژ (اختصاصي)	۴
۵	د بیولوژي تحقیقي روش	Ed. Bio – 0738	پروژه	۴
٦	د دفترداری اصول	Ed.Ge-0711	مسلکي	۲
۷	مونوگراف	Ed.Ge-0735	تحقیقي پروژه	۲
۸	اسلامي ثقافت (قرآن او معاصر علوم)	SL. IC - 07.01	پوهنتون شمول	۲
د کریډیټونو مجموعه				**۲۱**

څلورم ټولگی، اتم سمیستر (بیولوژي څانگه)				
شمیره	**مضمون**	**د مضمون کوډ**	**د مضمون ډول**	**د کریډیټ شمیر**
۱	د انسان اناتومي او فزیولوژي ۲	Ed. Bio – 0835	اختصاصي	۴
۲	د انسان اناتومي او فزیولوژي ۲ تطبیقات ۲	Ed. Bio – 0835	اختصاصي	۱
۳	بیوټکنالوژي	Ed. Bio – 0839	اختصاصي	۲
۴	مونوگراف ۲	Ed. Bio – 0842	تحقیقي پروژه	۲
۵	بیولوژیکل سایکولوژي	Ed. Bio – 0840	اختصاصي	۲

۴	اساسي	Ed. Bio – 0841	بیوشیمي	٦
۲	اختیاري	Ed. 0842	حل منازعه و صلح ۱	۷
۲	پوهنتون شمول	SL. IC - 08.01	اسلامي ثقافت (اسلامي تمدن)	۸
۱۹	**د کریډیټونو مجموعه**			

کیمیا څانګې نصاب: د کیمیا څانګې د اتو سمیسترونو نصاب په لاندې ډول سره ترتیب شوی دی.

اول ټولګی، لومړی سمیستر (کیمیا څانګه)				
شمیره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کریډیټ شمیر
۱	عمومي کیمیا I	Ed.Ch.01.20	اساسي	۳
۲	تطبیقات کیمیا عمومي I	Ed.Ch.01.21	اساسي	۱
۳	عمومي ریاضي I	Ed. Ma. 01.20	اساسي	۲
۴	عمومي بیولوژي I	Ed.Bi.01.20	اساسي	۴
۵	عمومي ارواپوهنه	PS. GP. 01.07	مسلکي/ اساسي	۲
٦	انګلیسي I	Ed.En.01.02	پوهنتون شمول	۲
۷	اسلامي ثقافت (د اسلام اعتقادي نظام)	SL. IC - 01.01	پوهنتون شمول	۲
۸	اسلامي ثقافت (تلاوت او تجوید)	SL. IC - 01.01	پوهنتون شمول	۱
۹	عمومي فزیک I	Ed. Ph. 02.20	اساسي	۲
۱۰	کمپیوټر I	CE. IE .01.03	پوهنتون شمول	۲
د کریډیټونو مجموعه				۲۱

اول ټولګی، دوهم سمیستر (کیمیا څانګه)				
شمیره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کریډیټ شمیر
۱	عمومي کیمیا II	Ed.Ch.02.20	اساسي	۳
۲	تطبیقات کیمیا عمومي II	Ed.Ch.02.21	اساسي	۱
۳	شرایط ایمني در لابراتوار	Ed.Ch.02.22	اختصاصي	۲
۴	عمومي ریاضي II	Ed. Ma. 02.20	اساسي	۲
۵	عمومي بیولوژي II	Ed.Bi.02.20	اساسي	۲
٦	انکشافي ارواپوهنه	PS. GP. 02.07	مسلکي/ اساسي	۲
۷	انګلیسي II	Ed.En.02.02	پوهنتون شمول	۲
۸	اسلامي ثقافت (د اسلام عبادتي نظام)	SL. IC - 0201	پوهنتون شمول	۲
۹	اسلامي ثقافت (سیرت)	SL. IC - 02.01	پوهنتون شمول	۲
۱۰	کمپیوټر I I	CE. IE. 02.03	پوهنتون شمول	۱
۱۱	چاپیریال ساتنه	Ed.ES-03.04	پوهنتون شمول	۲
د کریډیټونو مجموعه				۲۱

دوهم ټولګی، دریم سمیستر (کیمیا څانګه)				
شمیره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کریډیټ شمیر
۱	عمومي کیمیا III	Ed.Ch.03.20	اساسي	۳
۲	تطبیقات کیمیا عمومي III	Ed.Ch.03.21	اساسي	۱
۳	غیر عضوي کیمیا I	Ed.Ch.03.23	اساسي	۳
۴	تطبیقات کیمیا غیر عضوي I	Ed.Ch.03.24	اساسي	۱

۵	عمومي رياضي III	Ed. Ma. 03.20	اساسي	۲
٦	د افغانستان معاصر تاريخ	Ed.Hi.03.05	پوهنتون شمول	۲
۷	تربيتي اروا‌پوهنه	PS. GP. 03.09	مسلکي/ اساسي	۲
۸	اسلامي ثقافت (د اسلام اخلاقي نظام)	SL. IC - 03.01	پوهنتون شمول	۲
۹	اسلامي ثقافت (د اسلام ټولنيز نظام)	SL. IC - 03.01	پوهنتون شمول	۲
۱۰	عمومي فزيک II	Ed. Ph. 03.20	اساسي	۲
د کريډيټونو مجموعه				**۲۰**

دوهم ټولګی، څلورم سمیسټر (کیمیا څانګه)				
شميره	**مضمون**	**د مضمون کوډ**	**د مضمون ډول**	**د کريډيټ شمير**
۱	غير عضوي کيميا II	Ed.Ch.04.23	اختصاصي	۳
۲	دغيرعضوي کيميا تطبيقات II	Ed.Ch.04.24	اختصاصي	۱
۳	عضوي کيميا I	Ed.Ch.04.25	اختصاصي	۳
۴	د عضوي کيميا تطبيقات I	Ed.Ch.04.26	اختصاصي	۱
۵	د ښوونې او روزنې اساسات	PE.-04.09	مسلکي/اساسي	۲
٦	کيمياوي تکنالوژي	Ed.Ch.04.28	اختصاصي	۲
۷	اسلامي ثقافت (فکري پوهنه)	SL. IC - 04.01	پوهنتون شمول	۲
۸	اسلامي ثقافت (اديان او مذاهب)	SL. IC - 04.01	پوهنتون شمول	۱
۹	کرستل شيمي او د هغه تطبيقات	Ed.Ch.04.27	اختصاصي	۲
۱۰	کمپلکس کيميا	Ed.Ch.04.29	اختصاصي	۲
۱۱	محاسبوي کيميا I	Ed.Ch.04.30	اختصاصي	۲
د کريډيټونو مجموعه				۲۱

دريم ټولګی، پنځم سمیسټر (کیمیا څانګه)				
شميره	**مضمون**	**د مضمون کوډ**	**د مضمون ډول**	**د کريډيټ شمير**
۱	غير عضوي کيميا III	Ed.Ch.05.23	اختصاصي	۳
۲	دغيرعضوي کيميا تطبيقات III	Ed.Ch.05.24	اختصاصي	۱
۳	عضوي کيميا II	Ed.Ch.05.25	اختصاصي	۳
۴	د عضوي کيميا تطبيقات II	Ed.Ch.05.26	اختصاصي	۱
۵	توصيفي تحليلي کيميا	Ed.Ch.05.32	اختصاصي	۳
٦	توصيفي تحليلي کيميا تطبيقات	Ed.Ch.05.33	اختصاصي	۱
۷	راډيو شيمي	Ed.Ch.05.34	اختصاصي	۲
۸	پوليمير کيميا	Ed.Ch.05.31	اختصاصي	۲
۹	اسلامي ثقافت (د اسلام سياسي نظام)	SL. IC - 05.01	پوهنتون شمول	۲
۱۰	اسلامي ثقافت (د اسلام اداري نظام)	SL. IC - 05.01	پوهنتون شمول	۲
۱۱	محاسبوي کيميا II	Ed.Ch.05.30	اختصاصي	۱
د کريډيټونو مجموعه				**۲۱**

شمیره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کریډیټ شمیر
دریم ټولګی، شپږم سمیستر (کیمیا څانګه)				
۱	عضوي کیمیا III	Ed.Ch.06.25	اختصاصي	۳
۲	د عضوي کیمیا تطبیقات III	Ed.Ch.06.26	اختصاصي	۱
۳	طیف شنجي	Ed.Ch.06.36	اختصاصي	۲
۴	د کیمیا تدریس میتود	Ed.Ch.06.37	اختصاصي	۳
۵	د کیمیا اختصاصي کورس	Ed.Ch.06.38	اختصاصي	۲
٦	تحلیلي مقداري کیمیا	Ed.Ch.06.39	اختصاصي	۳
۷	تحلیلي مقداري کیمیا تطبیقات	Ed.Ch.06.40	اختصاصي	۱
۸	روزنیزه ارزونه	Pe. Ed. 06.10	اساسي	۲
۹	چاپیریالي کیمیا	Ed.Ch.05.35	اختصاصي	۲
۱۰	اسلامي ثقافت (د اسلام اقتصادي نظام)	SL. IC - 06.01	پوهنتون شمول	۲
د کریډیټونو مجموعه				۲۱

شمیره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کریډیټ شمیر
څلورم ټولګی، اووم سمیستر (کیمیا څانګه)				
۱	تدریس زده کړه	Pe. Ed. 07.12	اساسي	۳
۲	فزیکي کیمیا I	Ed.Ch.07.41	اختصاصي	۳
۳	د فزیکي کیمیا تطبیقات I	Ed.Ch.07.42	اختصاصي	۱
۴	بیوشیمي I	Ed.Ch.07.43	اختصاصي	۳
۵	د بیوشیمي تطبیقاتI	Ed.Ch.07.44	اختصاصي	۱
٦	کیمیا ادویه	Ed.Ch.07.45	اختصاصي	۲
۷	د غذایی موادو کیمیا	Ed.Ch.07.46	اختصاصي	۲
۸	څېړنه	Ed.Ch.07.47	پوهنتون شمول	۲
۹	زده کړه ییز مدیریت	Pe. Em. 07.11	اساسي	۲
۱۰	اسلامي ثقافت (قرآن او معاصر علوم)	SL. IC - 07.01	پوهنتون شمول	۲
د کریډیټونو مجموعه				۲۱

شمیره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کریډیټ شمیر
څلورم ټولګی، اتم سمیستر (کیمیا څانګه)				
۱	فزیکي کیمیا II	Ed.Ch.08.41	اختصاصي	۳
۲	د فزیکي کیمیا تطبیقات II	Ed.Ch.08.42	اختصاصي	۱
۳	بیوشیمي II	Ed.Ch.08.43	اختصاصي	۳
۴	د بیوشیمي تطبیقاتII	Ed.Ch.08.44	اختصاصي	۱
۵	مونوګراف	Ed.Ch.08.48	پوهنتون شمول	۳
٦	کلوییدي کیمیا او د هغه تطبیقات	Ed.Ch.08.49	اختصاصي	۲
۷	نانو کیمیا	Ed.Ch.08.50	اختصاصي	۲

۸	کاربردي تکنالوژي	Ed.Ch.08.51	اساسي	۲
۹	اسلامي ثقافت (اسلامي تمدن)	SL. IC - 08.01	پوهنتون شمول	۲
۱۰	بدني روزنه	Pd.Pe-08/04	پوهنتون شمول	۲
د کریډیټونو مجموعه				**۲۱**

رياضي څانګې نصاب: د رياضي څانګې د اتو سميسترونو نصاب په لاندې ډول سره ترتيب شوی دی.

اول ټولګی، لومړی سميستر (رياضي څانګه)				
شمیره	**مضمون**	**د مضمون کوډ**	**د مضمون ډول**	**د کريډيټ شمیر**
۱	اسلامي ثقافت (د اسلام اعتقادي نظام)	SL. IC - 01.01	پوهنتون شمول	۲
۲	اسلامي ثقافت (تلاوت او تجويد)	SL. IC - 01.01	پوهنتون شمول	۱
۳	عمومي ارواپوهنه	Ed.Ps-0106	مسلکي	۲
۴	انګليسي	Ed.En-0102	پوهنتون شمول	۲
۵	د کمپيوټر اساسات	Ed.Lc-0103	پوهنتون شمول	۲
۶	د افغانستان معاصر تاريخ	Ed.Hi-0105	پوهنتون شمول	۲
۷	عمومي فزيک	Ed.Ph-0120	اساسي	۴
۸	عمومي رياضي I	Ed.Ma-0115	اساسي	۵
د کريډيټونو مجموعه				**۲۰**

اول ټولګی، دوهم سميستر (رياضي څانګه)				
شمیره	**مضمون**	**د مضمون کوډ**	**د مضمون ډول**	**د کريډيټ شمیر**
۱	اسلامي ثقافت(د اسلام عبادتي نظام)	SL. IC - 02.01	پوهنتون شمول	۲
۲	اسلامي ثقافت (سيرت)	SL. IC - 02.01	پوهنتون شمول	۲
۳	انکشافي ارواپوهنه	Ed.Ps-0207	مسلکي	۲
۴	انګليسي II (د رياضي ترمينالوژي)	Ed.En-0202	پوهنتون شمول	۲
۵	ماليکولي فزيک/ترموډيناميک	Ed.Ph-0222/Ed.Ph-0222	اختياري	۲
۶	د هندسي او مثلثاتو اساسات	Ed.Ma-0216	اختصاصي	۴
۷	رياضي ګسسته	Ed.Ma-0217	اختصاصي	۳
۸	عمومي رياضي II	Ed.Ma-0215	اساساسي	۴
د کريډيټونو مجموعه				**۲۱**

دوهم ټولګی، دريم سميستر (رياضي څانګه)				
شمیره	**مضمون**	**د مضمون کوډ**	**د مضمون ډول**	**د کريډيټ شمیر**
۱	اسلامي ثقافت (د اسلام اخلاقي نظام)	SL. IC - 03.01	پوهنتون شمول	۲
۲	اسلامي ثقافت (د اسلام ټولنيز نظام)	SL. IC - 03.01	پوهنتون شمول	۲
۳	روزنيزه ارواپوهنه	Ed.Ps0308	مسلکي	۲
۴	چاپيريال ساتنه	EdEs.0304	پوهنتون شمول	۲
۵	بدني روزنه	Ed.Ps-0306	پوهنتون شمول	۱
۶	وکتور انالیز I	Ed.Ma-0318	اختصاصي	۳
۷	مسطحه تحليلي هندسه	Ed.Ma-0319	اختصاصي	۳
۸	د اعدادو تيوري	Ed.Ma-0320	اختصاصي	۳
۹	حقيقي انالیز I	Ed.Ma-0321	اختصاصي	۳

د کریډیټونو مجموعه	۲۱

دوهم ټولګی، څلورم سمیستر (ریاضي څانګه)				
شمیره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کریډیټ شمیر
۱	اسلامي ثقافت (فکري پوهنه)	SL. IC - 04.01	پوهنتون شمول	۲
۲	اسلامي ثقافت (ادیان او مذاهب)	SL. IC - 04.01	پوهنتون شمول	۱
۳	د ښوونې او روزنې بنسټونه	Ed.Ps-0409	مسلکي	۱
۴	وکټور انالیز II	Ed.Ma-0418	اختصاصي	۳
۵	په فضاء کې تحلیلي هندسه	Ed.Ma-0422	اختصاصي	۳
۶	معاصر الجبر I	Ed. Ma-0423	اختصاصي	۴
۷	انټیګرال کالکولس	Ed.Ma-0424	اختصاصي	۴
۸	حقیقي انالیز II	Ed.Ma-0421	اختصاصي	۳
د کریډیټونو مجموعه				۲۱

دریم ټولګی، پنځم سمیستر (ریاضي څانګه)				
شمیره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کریډیټ شمیر
۱	اسلامي ثقافت (د اسلام سیاسي نظام)	SL. IC - 05.01	پوهنتون شمول	۲
۲	اسلامي ثقافت (د اسلام اداري نظام)	SL. IC - 05.01	پوهنتون شمول	۲
۳	ارزونه	Ed.Ps-0510	مسلکي	۲
۴	برق او مقناطیس فزیک/نور فزیک	Ed.ph-0528	اختیاري	۳
۵	د ریاضي د تدریس میتود	Ed.Ma-0525	اختصاصي	۳
٦	ترسیمي هندسه	Ed.Ma-0526	اختصاصي	۲
۷	معاصر الجبر II	Ed.Ma-0523	اختصاصي	۳
۸	تفاضلي معادلې I	Ed.Ma-0527	اختصاصي	۴
د کریډیټونو مجموعه				۲۱

دریم ټولګی، شپږم سمیستر (ریاضي څانګه)				
شمیره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کریډیټ شمیر
۱	اسلامي ثقافت (د اسلام اقتصادي نظام)	SL. IC - 06.01	پوهنتون شمول	۲
۲	د دفتر دارۍ اصول	Ed.Ps-0611	مسلکي	۲
۳	احصائیه I	Ed.Ma-0628	اختصاصي	۳
۴	تفاضلي هندسه	Ed.Ma-0629	اختصاصي	۳
۵	خطي الجبر	Ed.Ma-0630	اختصاصي	۴
٦	د سلسلو انالیز	Ed.Ma-0631	اختصاصي	۴
۷	تفاضلي معادلې II	Ed.Ma-0627	اختصاصي	۳
د کریډیټونو مجموعه				۲۱

خلورم ټولگی، اووم سمیستر (ریاضي څانگه)				
شمیره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کریډیټ شمیر
۱	اسلامي ثقافت (قرآن او معاصر علوم)	SL. IC - 07.01	پوهنتون شمول	۲
۲	تدریس زده کړه	Ed.Ps-0712	ستاژ تعلیمی	۴
۳	څېړنه او پروژه	Ed.Ma-0713	پروژه	۳
۴	کاربردیي ټکنالوژي	Ed.Ma-0732	اختصاصي	۲
۵	احصائیه II	Ed.Ma-0728	اختصاصي	۳
٦	په فزیک کې د ریاضي میتود	Ed.Ma-0733	اختصاصي	۴
۷	مختلط انالیز I	Ed.Ma-0734	اختصاصي	۳
د کریډیټونو مجموعه				۲۱

خلورم ټولگی، اتم سمیستر (ریاضي څانگه)				
شمیره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کریډیټ شمیر
۱	اسلامي ثقافت (اسلامي تمدن)	SL. IC - 08.01	پوهنتون شمول	۲
۲	مونوگراف او سمینار	Ed.Ma-0814	پروژه تحقیقي	۴
۳	د حسابداري اصول/عملیاتي تحقیق	Ed.Ma-0838/ Ed.Ma-0839	اختیاری	۲
۴	حل المسایل	Ed.Ma-0835	اختصاصي	۲
۵	د احتمالاتو تیوري	Ed.Ma-0836	اختصاصي	۴
٦	عددي انالیز	Ed.Ma-837	اختصاصي	۴
۷	مختلط انالیز II	Ed.Ma-0834	اختصاصي	۳
د کریډیټونو مجموعه				۲۱

فزیک څانګې نصاب: د فزیک څانګې د اتو سمیسټرونو نصاب په لاندې ډول سره ترتیب شوی دی.

اول ټولګی، لومړی سمیسټر (فزیک څانګه)				
شمیره	**مضمون**	**د مضمون کوډ**	**د مضمون ډول**	**د کریډیټ شمیر**
۱	عمومي ریاضي	Ed. Ma - 0120	اساسي	۴
۲	د افغانستان معاصر تاریخ	Ed. Hi – 0105	پوهنتون شمول	۲
۳	عمومي فزیک I	Ed. Ph – 0120	اساسي	۳
۴	عمومي ارواپوهنه	PS. GP – 0106	مسلکي / اساسي	۲
۵	انګلیسي I	LI . EN – 0102	پوهنتون شمول	۲
٦	اسلامي ثقافت (د اسلام اعتقادي نظام)	SL. IC - 0101	پوهنتون شمول	۲
۷	اسلامي ثقافت (تلاوت او تجوید)	SL. IC - 0101	پوهنتون شمول	۱
۸	غذایي مصؤنیت/سوله	Ed. Bi -0150/Ed. Hi -0151	اختیاري	۱
۹	کمپیوټر	CE. IE – 0103	پوهنتون شمول	۲
۱۰	بدني روزنه روغتیایي ښوونه	Ed.PS-0252 /Ed.Bi.0253	اختیاري	۲
د کریډیټونو مجموعه				**۲۱**

اول ټولګی، دوهم سمیسټر (فزیک څانګه)				
شمیره	**مضمون**	**د مضمون کوډ**	**د مضمون ډول**	**د کریډیټ شمیر**
۱	انالیز I	Ed. Ma - 0220	اساسي	۳
۲	میخانیک I	Ed.ph0221	تخصصي	۴
۳	عمومي فزیک II	Ed. Ph – 0220	اساسي	۳
۴	انکشافي ارواپوهنه	PS. GP – 0207	مسلکي/ اساسي	۲
۵	انګلیسي II	LI . EN – 0202	پوهنتون شمول	۲
٦	اسلامي ثقافت (د اسلام عبادتي نظام)	SL. IC - 0201	پوهنتون شمول	۲
۷	اسلامي ثقافت (سیرت)	SL. IC - 0201	پوهنتون شمول	۲
۸	عمومي کیمیا	Ed.ch0220	اساسي	۳
د کریډیټونو مجموعه				**۲۱**

دوهم ټولګی، دریم سمیسټر (فزیک څانګه)				
شمیره	**مضمون**	**د مضمون کوډ**	**د مضمون ډول**	**د کریډیټ شمیر**
۱	انالیز II	Ed. Ma- 0321	اساسي	۲
۲	احتمالات	Ed. Ma - 0336	اساسي	۲
۳	میخانیک II	Ed. Ph – 0321	تخصصي	۴
۴	مالیکولي او حرارت فزیک	Ed. Ph – 0322	تخصصي	۲
۵	روزنیزه ارواپوهنه	PS.GP0308	مسلکي / اساسي	۲
٦	اسلامي ثقافت (د اسلام اخلاقي نظام)	SL. IC - 0301	پوهنتون شمول	۲
۷	اسلامي ثقافت (د اسلام ټولنیز نظام)	SL. IC - 0301	پوهنتون شمول	۲
۸	چاپیریال ساتنه	Ed.EN-0304	پوهنتون شمول	۲
۹	هندسي اپتیک	Ed. Ph – 0323	تخصصي	۲

۱	تخصصي	Ed. Ph – 0324	د میخانیک تطبیقات (لابراتوار)	۱۰
۲۱	**د کرېډیټونو مجموعه**			

دوهم ټولګی، څلورم سمیستر (فزیک څانګه)				
د کرېډیټ شمیر	**د مضمون ډول**	**د مضمون کوډ**	**مضمون**	**شمیره**
۳	اساسي	Ed. Ma- 0427	تفاضلي معادلې	۱
۱	تخصصي	Ed. Ph – 0425	د نور فزیک تطبیقات (لابراتوار)	۲
۱	تخصصي	Ed. Ph – 0426	د مالیکولي او حرارت فزیک تطبیقات	۳
۳	تخصصي	Ed. Ph – 0427	موجي اپتیک	۴
۳	تخصصي	Ed. Ph – 0428	برق او مقناطیس I	۵
۳	تخصصي	Ed. Ph – 0429	ترموډینامیک	٦
۲	پوهنتون شمول	SL. IC - 0401	اسلامي ثقافت (فکري پوهنه)	۷
۱	پوهنتون شمول	SL. IC - 0401	اسلامي ثقافت (ادیان او مذاهب)	۸
۲	اساسي	Ed. Ma – 0428	احصائیه	۹
۲	مسلکي/اساسي	PE.-0409	د ښوونې او روزنې بنسټونه	۱۰
۲۱	**د کرېډیټونو مجموعه**			

دریم ټولګی، پنځم سمیستر (فزیک څانګه)				
د کرېډیټ شمیر	**د مضمون ډول**	**د مضمون کوډ**	**مضمون**	**شمیره**
۳	اساسي	Ed. Ma- 0533	په فزیک کې د ریاضي میتود	۱
۳	تخصصي	Ed. Ph – 0528	برق او مقناطیس II	۲
۳	تخصصي	Ed. Ph – 0530	نظري میخانیک	۳
۴	تخصصي	Ed. Ph – 0531	استرونومي	۴
۱	تخصصي	CS.Ph- 0532	په فزیک کې کمپیوټر	۵
۱	تخصصي	Ed. Ph – 0533	د برق او مقناطیس تطبیقات	٦
۲	پوهنتون شمول	SL. IC - 0501	اسلامي ثقافت (د اسلام سیاسي نظام)	۷
۲	پوهنتون شمول	SL. IC - 0501	اسلامي ثقافت (د اسلام اداري نظام)	۸
۲	اساسي	Ed. Ma – 0518	وکتور انالیز	۹
۲۱	**د کرېډیټونو مجموعه**			

دریم ټولګی، شپږم سمیستر (فزیک څانګه)				
د کرېډیټ شمیر	**د مضمون ډول**	**د مضمون کوډ**	**مضمون**	**شمیره**
۴	تخصصي	Ed. Ph – 0634	اتومي فزیک	۱
۴	تخصصي	Ed. Ph – 0635	الکتروتخنیک	۲
۴	تخصصي	Ed. Ph – 0636	د فزیک د تدریس تیوري او میتودونه	۳
۳	تخصصي	Ed. Ph – 0538	د څېړنې کړنلاره	۴

۵	نوي کیدونکي انرژي	Ed.ph-0637	تخصصي	۲
٦	تربیتي ارزیابي	PE.ED-0610	مسلکي / اساسي	۲
۷	اسلامي ثقافت (د اسلام اقتصادي نظام)	SL. IC - 0601	پوهنتون شمول	۲
د کریډیټونو مجموعه				**۲۱**

څلورم ټولګی، اووم سمیستر (فزیک څانګه)				
شمیره	**مضمون**	**د مضمون کوډ**	**د مضمون ډول**	**د کریډیټ شمیر**
۱	هستوي فزیک	Ed. Ph – 0739	تخصصي	۴
۲	الکترونیک	Ed. Ph – 0740	تخصصي	۴
۳	د فزیک د څیړنې پروژه	Ed. Ph – 0741	تخصصي	۳
۴	د الکترونیک تطبیقات	Ed. Ph – 0742	تخصصي	۲
۵	تدریسي زده کړه	Ed.ph-0743	ستاژ (تخصصي)	۴
٦	علمي سیر	Ed.ph-0744	ستاژ (تخصصي)	۲
۷	اسلامي ثقافت (قرآن او معاصر علوم)	SL. IC - 0701	پوهنتون شمول	۲
د کریډیټونو مجموعه				**۲۱**

څلورم ټولګی، اتم سمیستر (فزیک څانګه)				
شمیره	**مضمون**	**د مضمون کوډ**	**د مضمون ډول**	**د کریډیټ شمیر**
۱	د جامداتو فزیک	Ed. Ph – 0845	تخصصي	۳
۲	کوانتم میخانیک	Ed. Ph – 0846	تخصصي	۴
۳	د فزیک د مسایلو میتودیک حل	Ed. Ph – 0847	تخصصي	۴
۴	مونوګراف	Ed. Ph – 0848	ستاژ (تخصصي)	۴
۵	د نسبیت فزیک	Ed.ph-0849	تخصصي	۲
٦	د دفتر داري اصول	PE.ED – 0811	مسلکي / اساسي	۲
۷	اسلامي ثقافت (اسلامي تمدن)	SL. IC - 0801	پوهنتون شمول	۲
د کریډیټونو مجموعه				**۲۱**

انګلیسي څانګې نصاب: د انګلیسي څانګې د اتو سمیسترونو نصاب په لاندې ډول سره ترتیب شوی دی.

د لیسانس دورې د زده کړې د مقررې په اساس سره د آزموینو لایحه:

د حاضرۍ نصاب

شپاړسمه ماده:

1. په مضمون کې د حاضرۍ د نصاب بشپړول حتمي دي. په درسي ساعتونو کې ۷۵ سلنه حاضري د اړوند مضمون په وروستۍ آزموینه کې د شاملیدو لپاره شرط ګڼل کیږي.
2. د مضمون د تطبیقاتو په ساعتونو کې له ۲۵ سلنې څخه زیاته غیرحاضري، د تطبیقاتو له نمرو څخه د محرومیت لامل کیږي.

د بریالیتوب نمره

اوولسمه ماده:

1. د هر مضمون لپاره د بریالیتوب نمره ۵۵ سلنه ده، سربیره پر دې په هر سمیسټر کې د عمومي نمرو د اوسط ۶۰ سلنه بشپړول لازمي ګڼل کیږي.
2. د سمیسټر د نمرو د اوسط محاسبه یا د هر مضمون د کریډیټونو شمیر د نوموړي مضمون له وروستۍ مضمون له نمرو سره ضربیږي، او د ورکړل شویو آزموینو د مضامینو د نمرو مجموعه د هماغه مضمونونو د کریډیټونو د شمیر پر مجموعي تقسیمیږي.

د آزموینو تفکیک

اتلسمه ماده:

1. د مضمونونو ارزونه په لاندې ډول سره محاسبه کیږي:
   1. وروستۍ آزموینه له ۵۰ تر ۶۰ سلنې پورې ده.
   2. د سمیسټر منځنۍ آزموینه له ۲۰ تر ۳۰ سلنې پورې ده.
   3. تطبیقات، عملي کار او د ټولګي فعالیتونه ۲۰ سلنه پورې دي.

2. هغه مضمونونه چې عملي کار یا تطبیقاتو ته اړتیا نه لري، وروستۍ ارزونه یې له ۶۰ تر ۷۰ سلنې پورې محاسبه کیږي.
3. که چیرې یو محصل د سمیسټر په منځنۍ آزموینه کې ګډون ونه کړي، د سمیسټر د منځنۍ آزموینې دوهم چانس له ۷۵٪ سلنې نمرو څخه محاسبه کیږي.
4. د ټولګي د پروژې، ګرافیکي کار، ستاژ او د لوست د زده کړې ارزونه د اړوندو څانګو له واک څخه دي.

ارتقاء او عدم کریډیټ

نوولسمه ماده:

1. محصل هغه وخت کولای شي لوړ سمیستر ته ارتقاء وکړي، چې په هماغه سمیستر کې د ثبت شویو کریډیټونو نیمایي بشپړ کړي. په هغه صورت کې چې کریډیټونه طاق وي، نیمایي کریډیټونه د محصل په ګټه محاسبه کیږي.
2. که چیرې محصل په یو یا څو هغو مضمونونو کې چې د هماغه سمیستر له نیمایي کریډیټونو څخه ډیر کم وي محروم، غایب او د بریالیتوب په نمرو ونه توانیږي بل سمیستر ته ارتقاء کوي په هماغه مضمونونو کې عدم کریډیټ شمیرل کیږي. د عدم کریډیټ مضامینو د بشپړولو لپاره د دوو سمیسترونو تر منځ په رخصتیو او یا په راتلونکو سمیسترونو کې **د لړۍ په پام کې نیولو سره له لاندې امکاناتو څخه ګټه اخیستلای شي.**
   1. د هغو مضمونونو د شمیر له مخې چې د بریالیتوب نمره یې پکښې اخیستې نه وي، له ۲ تر ۴ اونیو پورې د مضمون تعقیبول او د مضمون په پای کې د آزموینې تیرول.
   2. د ۲ تر ۴ اونیو لپاره د څانګې له لورې د سپارل شوې دندې تر سره کول، چې د مضمون د منځپانګې معادل وي او په پای کې د آزموینې د تیرولو چمتوالی.
   3. په هغه صورت کې چې د محصلینو شمیر له پنځو تنو څخه کم وي، د اړوندې څانګې له لورې محصل ته د انفرادي کار سپارل او په ټاکلي وخت کې د آزموینې اخیستل.
   4. د مضمون تعقیب (حضوري) یا انفرادي کار او د آزموینې اخیستل د سمیسټر د آزموینو له پیل کیدو څخه مخکې چې محصل په هغه کې قرار لري، صورت مومي.
3. پوهنځی د اړوندې څانګې په مشوره د عدم کریډیټ د محصلینو د آزموینې اخیستلو مهال ویش ترتیبوي. د آزموینې اخیستلو څخه وروسته اړوندې څانګې د آزموینې پایلې د یوې اونۍ په موده کې په رسمي ډول پوهنځي ته لیږل.
4. که چیرې محصل د یوه سمیستر نیمایي کریډیټونه بشپړل کړي وي، د هغه د آزموینې د نمرو اوسط د پاي کریډیټونو د بشپړیدو وروسته محاسبه کیږي.
5. که چیرې یو محصل د اخیستل شوې آزموینې په ټولو مضمونونو کې د بریالیتوب نمره اخیستې وي، خو د نمرو اوسط یې پوره کړي نه وي بل سمیستر ته ارتقاء کوي او هغه ته لیکلی خبرداری او اخطار ورکول کیږي.
6. که چیرې محصل د محرومۍ یا د یوه یا څو مضمونونو د عدم کریډیټ له امله په هغه صورت کې چې ۵۰٪ سلنه کریډټونه یې بشپړل کړي وي، د دوهم ځل لپاره د مضمون یا انفرادي کار له بشپړولو څخه وروسته په یو یا دوه مضمونونو کې عدم کریډیټ شي، یوازې د عدم کریډیټ شوي یوه یا دوه مضامینو کې د دوه اونیو د چمتوالي په بهیر کې د دریم ځل لپاره آزموینه ورکوي.
7. محصل د عدم کریډیټ په صورت کې د دریم ځل لپاره خپلو زده کړو ته دوام ورکوي، او عدم کریډیټ شوي یو یا دوه مضمونونه د زده کړې په پاي کې د یو سمیستر لپاره د اړوندې ټولګی له نورو محصلینو سره تعقیب کوي. همدارنګه د سمیستر په پاي کې له نورو محصلینو سره آزموینه ورکوي. د یوه یا څو مضمونونو د عدم کریډیټ په صورت کې ددې مقررې د درویشتمې مادې د حکم تابع کیږي.
8. د کورس له جوړیدو یا انفرادي کار څخه وروسته په دوهم چانس کې له دوو څخه د زیاتو مضامینو عدم کریډیټ د هماغه سمیستر عدم کریډیټ شوي مضمونونه د بل کال په سمیستر کې تکراروي.
9. د محصلینو راتلونکې آزموینې له ۱۰۰٪ سلنې نمرو څخه محاسبه کیږي.
10. که چیرې د مضمون د وروستۍ آزموینې پایله د استاد له لورې غیر تکمیل شوي راپور ورکړل شوي وي، او د صنفي آزموینې، کورنی کار، تطبیقاتو یا د ورستنیو آزموینو یوه برخه ئې بشپړه کړې نه وي، د هماغه سمیستر د نمرو د ټولګې اوسط د هماغه مضمون د پایلې تر بشپړیدو پورې نه محاسبه کیږي.

11. محصل مکلف دی چې نا تکمیل شوی مضمون د بل سمیستر تر پیل پورې بشپړ کړي، او راپور یې له اړوندي ځانګې او یا هم پوهنځي ته وړاندي کړي.

د سمیسټر تکرار

شلمه ماده:

1. د یوه سمیسټر د کریډیټونو له نیمايي ځخه زیات عدم کریډیټ، محروم او د آزموینې غایب چې محصل په هغه کې نوم لیکلی دی، د هماغه سمیسټر عدم کریډیټ ګڼل کیږي. یوازې هغه مضمونونه چې په هغو کې عدم کریډیټ پاتې شوي دي، په بل کال کې په عین سمیسټر کې تعقیب او د کریډیټونو اوسط یې د سمیسټر د مضمونونو له مجموعې ځخه محاسبه کیږي.
2. که چیرې یو محصل د سمیسټر په بهیر کې حاضرې بشپړه او د سمیسټر منځنۍ آزموینې یې تیرې کړې وي او د آزموینې په ورځ له مضمونونو ځخه په یوه کې د غیرمترقبه پېښو له امله حاضر نه شي او مؤجه اسناد او مدرکونه یې د پوهنتون یا د لوړو زده کړو مؤسسې د آزموینو د کمیټې له لوري تائید شوي وي وړاندي کړي، د نوموړي مضمون آزموینه په معذرتي ډول د سمیسټر د آزموینو په پای کې تیروي او پایله یې په لومړي چانس کې د محاسبې وړ ده.

دايمي منفکي

یوویشتمه ماده:

په هغه صورت کې چې د زده کړې په دوران کې په عین سمیسټر کې د کریډیټونو له نیمايي ځخه زیات دوه ځلې عدم کریډیټ دوه ځلي تکرار شي، له اړوندي لوړو زده کړو مؤسسې ځخه د محصل د دايمي منفکۍ لامل کیږي.

د نمرو اوسط نه بشپړول

دوه ویشتمه ماده

1. د سمیسټر د نمرو د عمومي اوسط نه بشپړول په لومړي ځل کې د تدریسي مدیریت له لوري د پایلو په جدول کې په درج سره د محصل د شفاهي خبرداري لامل کیږي، او په دوهم ځل کې نه بشپړول په هغه صورت کې چې په دوو پرله پسې سمیسټرونو کې وي، د پایلو په جدول کې په درج سره لیکلي خبرداری یا اخطار او له محصل ځخه د لیکلي ژمنې او تعهد د اخیستلو لامل ګرځي.
2. په دریم ځل کې د نمرو اوسط نه بشپړول چې په دریو پرله پسې سمیسټرونو کې وي، محصل د نمرو اوسط د بشپړولو په منظور د هغو دوو مضمونونو د آزموینې په بیا تیرولو مکلف دي چې په وروستي سمیسټر کې (د نمرو اوسط نه بشپړول) کې چې په هغو کې یې تر ټول کمې نمرې اخیستي وي.

د زده کړې د دورې موده

درویشتمه ماده:

د وړیا زده کړې زیات نه زیاته دوره په ځلور کلنو پوهنځیو کې د ټاکلې دورې له دوو کلونو ځخه او له ځلور کلنو زیاتو پوهنځیو کې دریو کلنو ځخه زیات کیدلای نشي.

د نمرو تشريح

څلرويشتمه ماده:

1. د بريالیتوب د نمرو تشريح له A څخه تر D پورې په لاندې ډول دي:
   i. ۹۰ څخه تر ۱۰۰ A.
   ii. ۸۰ څخه تر ۸۹ B.
   iii. ۷۰ څخه تر ۷۹ پورې C.
2. له ۵۵ څخه کمې نمرې عدم کريډيټ ګڼل کيږي او په F توري ښودل کيږي.

د ليسانس د دورې د زده کړې مقررې د آزموينو د لايحې څلورم فصل: د آزموينې د اخيستلو ډول

د لوړو زده کړو د مؤسسې د آزموينو کميټه

شپږ ويشتمه ماده:

1. هره پوهنځي د سميسټر په پای کې د آزموينو د اخيستلو په منظور د پوهنځي د رئيس تر رياست لاندې يا د لوړو زده کړو د مؤسسې د محصلينو چارو د مرستيال تر رياست لاندې د لوړو زده کړو د مؤسسې د آزموينو کميټه رامنځته کيږي چې په آزموينو پورې له اړوندو چارو څخه خارنه کوي.
2. آزموينې د لوړو زده کړو د مؤسسې د آزموينو د کميټې له تصميم سره سم په ليکلي، تقرري يا مختلط ډول اخيستل کيږي.
3. د سميسټر د وروستۍ آزموينې لږ تر لږه وخت ٦۰ دقيقې او حد اکثر وخت يې دوه ساعته دی. په هغه صورت کې چې زياتې مودې ته اړتيا وي، د لوړو زده کړو د مؤسسې د آزموينو کميټه په دې هکله تصميم نيسي.
4. د وروستۍ آزموينې پارچې د لوړو زده کړو د مؤسسې د آزموينو کميټې په شتون کې د اړوند مضمون د استادانو له لورې د آزموينو کميټې په خونه کې کتل کيږي.

د پوښتنو شمير

اووه ويشتمه ماده:

1. د سميسټر د وروستۍ آزموينې د پوښتنو شمير د مضمون د ډول او ځانګې لمځې له ۲۰ تر ۴۰ پوښتنې ټاکل کيږي. په ځانګړو شرايطو کې ددې مقررې د شپږويشتمې مادې د (۱) فقرې درج شوې کميټه د پوښتنو په هکله تصميم نيسي.
2. د سميسټر د وروستۍ آزموينې د اخيستلو لپاره د مضمون او ځانګې د ډول لمځې څلور څوابه، لنډ تشريحي تحليلي او محاسبوي پوښتنې له آزموينې څخه يوه ورځ مخکې چمتو کيږي.

د وروستۍ آزموينې پايلې

اته ویشتمه ماده:

1. د وروستی آزمویني پایلي د آزمویني له اخیستلو څخه وروسته د ۳ او یا ۵ ورځو په جریان کې اعلانیږي.
2. د سمیستر د وروستی آزمویني پایلو له اعلان څخه وروسته ۳ کاري ورځي د پارچي د بیا کتني لپاره ټاکل کیږي. محصل کولای شي د پایلو له اعلان څخه وروسته په دي موده کې خپل لیکلی غوښتنلیک یا عریضه د پارچي د بیا کتني لپاره د اړوندي پوهنځي ریاست ته وړاندي کړي.
3. که چیري په یوه مضمون کې د ناکامو محصلینو شمیر له ۳۰ سلني څخه زیات وي، د لوړو زده کړو د مؤسسې د آزموینو کمیټه له اړوندې ځانګې سره د هغه عوامل په کره توګه پلټي او د هغو په منطقي حل کې لازم اقدامونه تر سره کوي.
4. د سمیستر د وروستی آزمویني پارچي لږ تر لږه د یوه سمیستر د مودي لپاره د آزموینو په کمیته کې ساتل کیږي او له هغې وروسته د آزموینو د کمیټي او د اړوندي ځانګې د ګډ پلاوي په شتون کې سوځول کیږي.

د ښوونې او روزنې پوهنځي د محصلینو صحي، ایمني او امنیتي پالیسي:

د ښوونې او روزنې پوهنځي کې زیات شمیر محصلین په زده کړو بوخت دي او خپلي زده کړې پر مخ وړي، نو اړینه ده چې د دوی د هوساینې او ذهني ودې د ښه چاپیریال رامنځته کولو لپار د هیواد د نافذه قوانینو په رڼا کې د لوړو زده کړو وزارت قوانین، لوایح او مقررات طرح کړي دي او زموږ په اختیار کې دي او هدف د محصلینو لپاره ښه خدمات وړاندي کول دي، او کومي ستونزي چې رامنځته کیږي په آسانی سره ورته رسیده ګي وشي، چې د هغوی له جملې څخه یو هم د محصلینو صحي، ایمني او امنیتي پالیسي ده.

دغه پالیسي دري برخې لري (صحي، ایمني او امنیتي) چې هره برخه په لاندي ډول ده.

صحي پالیسي: دا برخه د محصلینو لپاره خورا مهمه ده او د محصلینو د روغتیا د ښه ساتلو په موخه په کې شرایط وضع شوي دي. دا چې د ښو زده کړو لپاره سالم بدن او روغتیا اړینه ده نو د زده کړو لپاره اړینه ده چې یو سالم چاپیریال رامنځته کړو چې نوموړي پالیسي په دي برخه کې مرستندویه ده او لاندي موارد په کې شامل دي.

1. د محصلینو د ویني ګروپ لیست شتون چې د اړتیا پر وخت ورته رسیده ګي کیږي.
2. د محصلینو لپاره د اولیه مرستندویه موادو شتون چې محصلین ورته د پیښو په وخت رسیده ګي وکړي.
3. د پوهنځي په داخل کې د ټولو تدریسي او اداری صنفونو ساتلو په موخه باید خدماتي کارمندان شتون ولري، که څوک په دې برخه کې کومه ستونزه ویني د پوهنځي سره دي په تماس کې شي تر څو ستونزه ژر تر ژر حل شي.

ایمني پالیسي: په دي برخه کې نویو شامل شویو محصلینو لپاره سمینار دایریږي او په هغې کې د پوهنځي په اړه مکمل معلومات وړاندي کیږي او د پوهنځي اړوند ټول قوانین او پالیساني تشریح کیږي تر څو محصلین د پوهنځي په ټولو قوانینو پوه شي او په راتلونکي کې کومه تیروتنه ونه کړي او د جزا مرتکب ونه ګرځي او د لاندي مواردو خیال وساتي.

1. محصلین باید خپل د اوسیدو ځای او همدارنګه د ټولګي، کتابخاني، انټرنیټ او د پوهنځي د چاپیریال پاکي او صفایي ته پوره پاملرنه وکړي.
2. د پوهنځي په ودانۍ کې له هغو ساحو د څخه لیري واوسي چې خطر لري لکه: فیوز بکسونه، د حریق ضد ډبي، او نور.

3. که کوم مشکوک موارد ويني ژر تر ژره د مسؤولينو ته خبر ورکړل شي تر څو پر وخت اقدام ترسره شي.

امنيتي پاليسي: په دې برخه کې هغه موارد ذکر شوي چې د امنيتي پيښو د رامنځته کيدو په صورت کې د محصلينو سره مرسته کوي.

1. که چيري کومه پيښه رامنځته کيږي محصلين کولای شي اړوند مسؤولينو سره په تماس کې شي.
2. د پوهنتون په دروازو کې مؤظف اشخاص شتون لري چې د پيښې په صورت کې د پوهنځي له محصلينو سره مرسته کوي.
3. که چيري اور لګيدنه يا زلزله رامنځته کيږي محصلين بايد د ودانۍ د فرار له لارو د پيښې ځای پريږدي.
4. د اورلګيدنې په صورت کې بايد اطفاءيې يا د حوادثو ضد ادارې ته زنګ وکړي تر څو پيښه مهار شي.
5. ټول محصلين پوهنځي ته د راتګ په وخت کې بايد د هر ډول ناريه او جارحه وسلو له راوړلو څخه ډډه وکړي.
6. ټول محصلين اړ دي چې د امنيتي مسؤولينو سره همکاري وکړي او مزاحمت ورته ونه کړي.

د ښوونې او روزنې پوهنځي د انصاف او عدالت پاليسي:

په دې ورستيو کلونو کې په ګران هيواد افغانستان کې په زياتو سکتورونو کې چټک پرمختګ رامنځ ته شو، يو له هغو څخه په هيواد کې د لوړو زده کړو په ډګر کې بې سارې پرمختګ وو چې په لنډ وخت کې د هيواد دننه او بهر يې بې شميره متخصصين او مسلکي کادرونه تربيه او د خدمت په توګه افغاني ټولنې ته وړاندې شول. همدا د عالي تحصيلاتو چټک بدلون او وده وه چې د هيواد په لر او بر کې زيات دولتي او غير دولتي د لوړو زده کړو نهادونه تشکيل او ايجاد شول. يو له دغو نهادونو څخه د ميرويس خان نيکه زابل د لوړو زده کړو مؤسسه وه چې په ۱۳۹۶ هـ ش کال کې د زابل په تاريخي او لرغوني ولايت کې د لوړو زده کړو وزارت له خوا تاسيس شوه. ياده مؤسسه په لمړيو کې يوازې د يوې پوهنځي (ښوونه او روزنه) چې په تشکيل کې د څلور څانګو (بيولوژي،کيميا، رياضي او فزيک) په درلودلو سره يې په فعاليت پيل وکړ. اوس د ښوونې او روزنې پوهنځي په لسګونه علمي کادرونه او په سلهاوو محصلين لري، پوهنځي په دريو دورو کې فارغان ټولنې ته د خدمت په موخه وړاندې کړي دي.

د ښوونې او روزنې پوهنځي د چارو د بهبود، غوره والي او روڼتيا لپاره زيات شمير طرزالعملونه، ميکانيزمونه، طرحې او پاليساني ترتيب او آماده کړي دي تر څو يې په وسيله د محصلينو، استادانو، اداري کارمندانو او کارکوونکو وظايف معلوم، حقوق يې تضمين تر لاسه او لا ښه پياوړي شي. په دې سره به د پوهنځي په ټولو سطحو کې اطمينان تر لاسه شي، چې پوره او بشپړ عدالت تامين او په انصاف سره ټولې پريکړې تر سره شي او ټول ښکيل کسان دا ډاډ تر لاسه کړي چې په ټولو چارو کې لکه استخدام، تشويق، د بورسونو ويش، د علمي ترفيعاتو طی مراحل، د ارزونو پر بنسټ د مکافاتو او مجازاتو تطبيق او نورو ټولو برخو کې د انصاف او عدالت معيارونه او اصول لومړيتوب لري چې ددې تګلارې د عملي کولو لپاره د ښوونې او روزنې پوهنځي د خپلو چارو د ښه والي لرليد ته د رسيدو او خپل رسالت د تر سره کولو لپاره د انصاف او عدالت پاليسي د لاندې چوکاټ او محتوا پر بنسټ جوړه کړې او د عملي کولو لپاره يې پوره هلې ځلې کوي.

سرچينه:

د انصاف او عدالت پاليسي د تضمين کيفيت د چارچوب د ۸،۳۹ معيار په اساس ترتيب او تهيه شوې ده.

موخې:

1. د استادانو د تقرر، د درسونو او ورځنيو چارو عادلانه ويش، د کنفرانسونو ارزونه، مقالي، تحقيقي او تاليفي آثار، ترفيع، بورسونو، د کميټو او شورا ګانو سمون، سيمنارونو او ورکشاپونو ته معرفي او اړوند نورو چارو کې د انصاف او عدالت اصل په پام کې نيول.

2. د ادارې او خدماتي کارمندانو د تقرر، جذب، امتیاز او ارتقاء په برخه کې د انصاف او عدالت اصل مراعات کول.
3. د محصلینو په ارزونه او نمرو ورکولو کې د انصاف او عدالت اصل تطبیقول.
4. د پوهنځي په ادارې او خدماتي کارمندانو، استادانو او محصلینو د لوړو زده کړو وزارت او مؤسسې د پالیسیو، مقررو او لوایحو د تطبیق په برخه کې د انصاف او عدالت اصل مراعاتول.
5. د بروشرونو، بینرونو او ویب سایټ له لارې د قوانینو او مقررو په اړه عامه پوهاوی رامنځته کول.

د انصاف او عدالت په برخه کې د ښوونې او روزنې پوهنځي کړنې

الف: د قانون د تطبیق او عملي کولو په برخه کې

لکه څرنګه چې قانون او د هغه یو شان تطبیق د هر سازمان او ادارې د تنظیم، پرمختګ او چارو د سمون لپاره زیات مهم دي نو پـه همدې خاطر د ښوونې او روزنې پوهنځي د ښه نظم، عدالت او انصاف په موخه تل په دې هڅه کې دي ترڅو د قانون د پلي کولو غوره لارې پیدا او د نهاد په ټولو سطحو کې یې یو شان تطبیق کړي.

ب: د ادارې او خدماتي کارمندانو او استادانو د جذب اړوند پالیسي

1. د علمي کادر د اړتیا وړ بستونه د مؤسسې په ویب سایټ او فیسبوک پاڼو کې نشر کول او د آزادې سیالی له لارې د علمي کادر د غړو جذبول.
2. د ادارې کارمندانو بستونه میرویس خان نیکه زابل د لوړو زده کړو مؤسسې او پوهنځي په فیسبوک پاڼه نشرول او د کارمندانو تقرر د آزادې سیالی له لارې جذبول.
3. خدماتي بستونه د آزادې سیالی لپاره اعلان ته سپارل کیږي او یو کس د مهارتونو پر بنسټ ټاکل.
4. د علمي بستونو توزیع د څانګو د اړتیا د تشخیص له مخې د محصلینو د تناسب ۳۰/۱ د مضامینو شمیر، د استاد له مکلفیتونو سره د درسي ساعتونو مطابقت او د پوهنځي په تطبیقي پلانونو کې د ځای ورکولو له مخې صورت نیول.
5. په پوهنځي کې د ادارې بستونو د ویش موضوع د ادارو د اړتیا له سنجش، د کار حجم د کارمند او محصل د تناسب ۷۰/۱ د اړیکې له مخې په ادارې جلسو او په تطبیقي پلان کې ځای پر ځای کول.

ج: د محصلینو، استادانو او کارمندانو تر منځ تناسب په برخه کې:

د ښوونې او روزنې پوهنځي د محصلینو، استادانو او کارمندانو ترمنځ تناسب د لوړو زده کړو وزارت د تضمین کیفیت د معیارونو په اساس ټاکي چې همدې اصولو ته په کتو د جذب او استخدام چارې تر سره کوي.

د: د محصلینو د مونوګرافونو د لیکنې او لارښوونې په برخه کې:

د ښوونې او روزنې پوهنځي کې محصلین خپل د تحصیلي دورې پایلیکونه او مونوګرافونه د رهنما استاد تر لارښوونې لاندې تدوین، ترتیب او بیا دفاع کوي. لارښود استاد د یوه منظم میکانیزم له لارې خپلو محصلینو ته د عدالت اصل ته په کتو د مونوګرافونو د لیکلو او تدوین کولو رهنمایي کوي. هغه لارښود استاد چې محصل ته وخت نه ورکوي او د محصل سره لږ او سطحي همکاري کوي، محصل کولای شي په وړاندې یې د پوهنځي ریاست ته خپل شکایت وکړي. که پوهنځي د محصل شکایت ته رسیده ګي ونه شي کړای. محصل کولای شي خپل شکایت د پوهنځي پورې ورسوي. پوهنځي به د محصل شکایت ته په عادلانه او منصفانه توګه رسیده ګي کوي ترڅو چارې د انصاف په رڼا کې تر سره شي.

ه: د استادانو او کارمندانو د ظرفیت لوړونې په برخه کې:

د ښوونې او روزنې پوهنځي تل هڅه کوي د خپلو استادانو او کارمندانو د اداري ظرفیت لوړونې لپاره مختلفي برنامې، ټرېنینګونه، ورکشاپونه او هم د مسلکي ظرفیت لوړونې لپاره د زده کړو مختلف پروګرامونه لکه لیسانس، ماسټري، دوکتورا... په لار واچوي. پوهنځي به ټول د ظرفیت لوړونې برنامې داسې تنظیموي ترڅو له یوه طرفه د پوهنځي په ټولو برخو کې د یو شان نوښتونه، پرمختګونه او لاسته راوړنو شاهدان و اوسو او له بل طرفه به د عدل او انصاف اصول او ارزښتونه عملي شوي وي تر څو په پوهنځي کې پرمختګ او ارتقاء رامنځ ته او ټولې اړتیاوې پوره شي.

و: په درسي ساعتونو کې د انصاف او عدالت پالیسي:

په څانګو کې د ورځنیو درسونو ویش د استادانو د علمي مکلفیت له مخې او د لوړو زده کړو وزارت د لوایحو مطابق پر مخ وړل او هغوی ته د تخصص له مخې د مضامینو ویش ترسره کول. په دې برخه کې د پوهنځي علمي شورا د عدالت له تأمین څخه نظارت کوي او متضرر استادان کولای شي چې خپل شکایت د پوهنځي له رئیس، علمي مرستیال، د مؤسسې له رئیس سره شریک کړي او یا هم په رسمي ډول د شکایاتو په صندوق کې خپل لیکلی شکایت درج کړي.

ز: د لنډ مهاله بورسونو د توزیع په برخه کې د انصاف او عدالت پالیسي:

د ښوونې او روزنې پوهنځي د لنډ مهاله او اوږد مهاله بورسونو د توزیع په برخه کې استادانو او اداري کارمندانو ته ونډه ورکوي تر څو د استادانو او اداري کارمندانو ظرفیتونه لوړ کړي.

ز: د نتایجو د شفافیت په برخه کې د انصاف او عدالت پالیسي:

1. د سمیسټر منځنی آزموینه: د پوهنځیو یا هم د پوهنتون په کچه چې د آزموینې کمیټې شتون لري چې د نوموړو کمیټو لخوا د منځنۍ سمیسټر آزموینه د لوړو زده کړو وزارت د طرزالعمل او هدایت مطابق تنظیم او پریکړه کوي.
2. د سمیسټر وروستی آزموینې لپاره د مؤسسې او یا هم د پوهنځیو د آزموینو کمیټې د لوړو زده کړو وزارت د طرز العمل او هدایت مطابق پریکړه کوي. یادې کمیټې د هر امتحان له صحنې څخه لیدنه کوي او خپل ورځنې راپورونه د کمیټې په مربوطه کتابونو کې رسوي او د آزموینو په پای کې د هري پوهنځي د آزموینو کمیټه مکلفه ده چې خپل توحیدي راپور د مؤسسې د آزموینو کمیټې ته وسپاري. د آزموینو کمیټه د پوښتنو د جوړولو له ډول، د آزموینې د صحنې داخلي نظم، د آزموینې وخت، د آزموینې پر وخت پیل، په آزموینه کې د ممتحن او ممیز شتون، د محصلینو رضایت، د ټولو محصلینو شمیر، په امتحان کې د شامل محصلینو شمیر او د امتحان مناسبې فضا څخه ډاډ تر لاسه کوي.

3. د آزموینو نتایج د پوهنځیو د تدریسي مدیریت له لوري د آزموینو د رسمي ختمیدو وروسته اعلانیږي او متعرض محصلین کولای شي، چې د شقي د اعلان څخه تر دریو ورځو پورې د عدم قناعت شکایت ثبت کړي یاد شکایت د دریو استادانو لخوا د شکایت کوونکي محصل په شتون کې څېړل کیږي.
4. د لوړو زده کړو وزارت د طرزالعمل مطابق د ښوونې او روزنې پوهنځي ټول استادان مکلف دي چې د آزموینو نمرې تر دریو ورځو پورې اعلان کړي.

ط: د ټولنیزو اخلاقو د رعایت لپاره د انصاف او عدالت پالیسي

د ښوونې او روزنې پوهنځي د ټولنیزو اخلاقو نه رعایت کولو د مخنیوي په موخه د رهبري، اداري کارمندانو، استادانو او محصلینو لپاره د اخلاقو ځانګړي پالیسي ترتیب کړي ده او د پوهنځي د رهبري شورى له تأیید وروسته به یې له استادانو،محصلینو او کارمندانو سره شریکه کړي، په چاپي ډول به یې د پوهنځي په بیلابیلو برخو کې نصب کړي او همدارنګه د پوهنځي /مؤسسې د ویب سایټ له لوري به نشر شي.

ظ: د شکایتونو د ارزونې لپاره د انصاف او عدالت پالیسي

د ښوونې او روزنې پوهنځي مؤسسې د نظم، ډسپلین او شکایاتو ته د رسیدنې کمیټې له لوري د شکایاتو د اوریدلو طرزالعمل ترتیب شوي دي، چې یاد طرزالعمل د پوهنځي په رهبري شورا کې تائید او له هغې وروسته به ځانګو ته ولیږل شي. یاد طرزالعمل به پر بینرونو، ویب سایټ او د برېښنایي شبکو له لارې نشر شي چې پکښې د محصلینو، اداري کارکوونکو او استادانو لپاره د شکایت کولو ځانګړي اصول بیان شوي دي او همدارنګه د شکایت فورمه شتون لري، تر څو په یاده پروسه کې په بشپړ ډول شفافیت رامنځته شي.

ص: د اضافه کاري لپاره د انصاف او عدالت پالیسي

د ښوونې او روزنې پوهنځي د اداري کارمندانو، خدماتي کارمندانو، د شب باشانو، فني او تخنیکي کارکوونکو اضافه کاري د هغوی د ښه خدمت په موخه دمستقیم آمر د تأیید وروسته دوی ته ورکول کیږي.

ی: د استادانو، کارمندانو او محصلینو لپاره په حاضري کې د انصاف او عدالت پالیسي

1. د لوړو زده کړو وزارت د قانون پربنسټ د استادانو حاضري د درسي تقسیم اوقات او په کمیټو کې د ګډون له مخې حسابیږي او هر استاد همدا برنامه په خپل انفرادي پلان کې ځاي پر ځاي کوي.
2. د کار قانون له مخې ټول اداري او خدماتي کارمندان د شنبې تر پنجشنبې هره ورځ د کار او ټولنیزو چارو وزارت د اصولو او پالیسي مطابق باید په خپله وظیفه کې حاضر وي. هغه اداري کارمندان چې د خپل آمر له اجازې پرته دندې ته رسیده ګي ونه کړي غیر حاضر حسابیږي.
3. محصلین د خپل درسي وخت له مخې مکلف دي درسونو ته حاضر شي. هر استاد ځانته حاضري لري او کوم محصلین چې شتون ونه لري، غیرحاضر حسابیږي. په آزموینه کې د محصل ګډون د کریډیټ لایحې مطابق محصلین د ۷۵ سلنه حاضري پربنسټ باید حاضر وي او د ۲۵ سلنه څخه زیاته غیرحاضري په صورت کې محصل محروم شمیرل کیږي.

ک: د تدارکاتو په برخه کې د انصاف او عدالت پالیسي

د ښوونې او روزنې پوهنځي تدارکات د همدې مؤسسې د مالي او اداري چارو معاونیت، د تهیه او تدارکاتو د مدیریت په مرسته د ځانګړې طرزالعمل له لارې تنظیمیږي. د تدارکاتو مدیریت د هر اداري واحد لپاره ځانګړي فورمې لري او د همغې فورمو له مخې یې اړتیاوې بشپړوي.

ل: د مکافاتو او مجازاتو په برخه کې د انصاف او عدالت پالیسي

د ښوونې او روزنې پوهنځي د مکافاتو او مجازاتو اصل ته پابنده مؤسسه ده او د خپلو مالي امکاناتو له مخې چې په واک کې یې لري د استادانو او کارکوونکو د ملاتړ لپاره یې په کار اچوي.

م: د استادانو د تحقیقي مزد د ورکړې په برخه کې د عدالت او انصاف پالیسي

د ښوونې او روزنې پوهنځي د استادانو د څیړنو، د تألیف، د علمي فعالیتونو د حق الزحمې په برخه کې پلان لري تر څو د هغوی مزد ورکړې او همدارنګه د استادانو د څیړنو، مقالو، ژباړو، علمي آثارو د نشر او پخش په موخه علمي امکانات چمتو کړي.

د ښوونې او روزنې پوهنځي د علمي آزادۍ پالیسي:

د انسان له ځانګړنو څخه یوه ځانګړنه چې لوی خدای ورته د نعمت په توګه ورکړې ده، هغه د هغه آزادي ده، انسان آزاد پیدا شوی او باید آزاد ژوند وکړي. خو د طبیعت او حالاتو د قوانینو پر بنسټ د انسان کړنې لامحدود نه دي او د نسل د ژوندي پاتې کیدو او د انساني کرامت او حقونو د ساتلو لپاره په ځینو شرایطو کې محدود دي. د ښوونې او روزنې پوهنځي هم د پوهې، تخصص او حکمت د تولیدونکو په توګه او همدارنګه د بشري پوهې د خپرونکو په توګه باید قانوني آزادي ولري. لکه څرنګه چې د ښوونې او روزنې پوهنځي یو علمي مرکز دی چې ځیني وخت بیړنۍ دندې ترسره کوي، د پراختیا، خلاقیت، نوښت، د زده کړې ودې، څیړنې او د پوهې تولید په برخو کې د علمي نهادنو د خپلواکۍ اغیزمنتوب په نړۍ کې ثابت شوی دی. د پوهنتونونو خپلواکي که څه هم په قانون او لوایحو کې د هغو ګامونو په پام کې نیولو سره معقوله ده چې د دې مقام د لاسته راوړلو په موخه وړاندې شوي، خو په علمي او مالي برخو کې د لوړو زده کړو وزارت او یا نورو ادارو له مدیریت او کنټرول سره مطابقت نه لري.

د پوهنتونونو په چوکاټ کې چارواکي دغه مداخلې په ځینو چارو کې د خپلو ګټو تر څنګ د علمي خپلواکۍ روحیه هم بې روحه کړې ده. هر پوهنتون کولای شي د مقرراتو او اکاډمیکو اصولو په پام کې نیولو سره په خپلواکه توګه عمل وکړي. د لوړو زده کړو د ملکي قانون درې دیرشمې مادې د دریېمې فقرې له مخې: هیڅ دولتي او غیردولتي ارګان نه شي کولای د وزارت او د لوړو زده کړو د مؤسسو په علمي او اکاډمیکو چارو کې لاسوهنه وکړي او ددې په تعقیب څلورمه فقرې له مخې ددې مادې په (۱، ۲، ۳) فقرو کې له درج شویو احکامو څخه سرغړوونکي د عدلي تعقیب لاندې نیول کیږي. په پورتنیو مادو کې د اکاډمیکو آزادیو تضمین شوي، د اکاډمیکو آزادیو دغه پالیسي به د پوهنځي د رهبري شورا وروسته په ښوونه او روزنه پوهنځي کې د تطبیق وړ شي.

د لوړو زده کړو د ملکي قانون د ۳۳ مادې اوله، دوهمه او دریمه فقره:

1. د لوړو زده کړو مؤسسه هغه علمي مرکز دی چې تاکلي دندي په غاړه لري او له هر ډول سیاسي، مذهبي، قومي، سمتي او ژبنیو فعالیتونو څخه خوندي ده.
2. د لوړو زده کړو د مؤسسې هیڅ کارکوونکی، له جملې یې علمي او اداري کادر غړي نه شي کولاي د تدریس، علمي اداري فعالیتونو او کاري روابطو له لارې د خپلو ډله ییزو او سیاسي موخو په منظور، نفوذ او ګټه اخیستنه ترسره کړي.
3. هیڅ دولتي او غیردولتي ارګان نه شي کولاي د لوړو زده کړو د وزارت او مؤسسې په علمي او اکاډمیکو چارو کې لاسوهنه وکړي.

اهداف:

عمومي هدف: د علمي کادر غړیو لخوا په پوهنځي کې د ریښتیني علمي فضا رامنځته کولو لپاره د قوي ارادې بیا راژوندي کول او د لوړ کیفیت او غوره ښوونې او روزنې لپاره هڅې کول.

خاص اهداف:

1. په پوهنځي کې د علمي آزادی مفکوري بنسټیز کول.
2. په پوهنځي کې د علمي آزادی په وړاندي د قضیو پیژندل.
3. په پوهنځي کې د علمي ازادی د غوښتنو پیژندل.

اهمیت او ضرورت: د لوړو زده کړو په ټولو مرکزونو کې علمي آزادي یو له بنسټیزو اړتیاوو څخه ده او د علمي بنسټونو د ودې لامل ګرځي. له بده مرغه کله ناکله په علمي بنسټونو کې داسي سرغړونې رامنځته کیږي چې استادان او محصلین او علمي بنسټونه ترې ځوریږي، نو اوسنی پالیسي د علمي آزادی د بنسټیز کولو لپاره جوړه شوي ده.

لومړی ماده:

لومړی فقره: د علمي او اکاډمیک آزادی تعریف:

علمي آزادي د لوړو زده کړو قانون د دریمي مادي د یوولسمې فقري له مخې دا ډول تعریف شوي ده: د منل شویو علمي تګلارو (روشونو) او معیارونو پر بنسټ د علمي نظریو آزادانه وړاندي کول دي.

دوهمه ماده :

اوله فقره: دغه پالیسي د لوړو زده کړو وزارت د ملکي قانون د دریمي مادي یوولسمي فقري ته په پام سره وضع شوي ده.

دریمه ماده:

لومړی فقره: د اکاډمیکي آزادی اصلي ساحي:

د علمي او اکاډمیکي آزادی تر ټولو اساسي عناصر عبارت دي له: څوک تدریس کوي، څه تدریس کیږي، څنګه تدریس کیږي، څوک د مطالعې اجازه لري. د علمي آزادی، د پوهنتونونو او څانګو د خپلواکی تر منځ د توپیرونو او داخلي اړیکو د روښانه کولو لپاره اړینه ده چې د علمي ازادی په پام کې نیولو سره چې د ښوونې او روزنې پوهنځي په ستراتیژیک پلان کې په واضح ډول ذکر شوي، چې په راتلونکو کلونو کې به لاندي خالیګاوي ډکي شي:

- د علمي کادر غړو د استخدام او کادري آزموینې اخیستنې صلاحیت ترلاسه کول.

- د علمي کادر غړو د تقرر لپاره د ژوري هیئت د ټاکلو صلاحیت درلودل .
- په علمي کنفرانسونو کې برخه اخیستل او د مخته وړونکي په توګه د دوي ارزونه.
- د علمي مقالو لپاره د تقریظ لیکلو وړتیا پیداکول.
- د میرویس خان نیکه زابل دلوړو زده کړو د مؤسسې په علمي مجله کې د علمي مقالې د خپرولو لپاره د وړتیا ترلاسه کول.
- په معتبرو نړیوالو ژورنالونو کې د علمي مقالو په چاپ او خپرولو کې د ښوونې او روزنې پوهنځي د غړو وړتیا ترلاسه کول.
- د اکاډمیکو معیارونو سره سم د اکاډمیکو کارمندانو د علمي کارونو د محتوا او بنې ارزونه.
- په ملي اونړیواله کچه د تفاهم نامو ترسره کول.
- د لوایحو، طرزالعملونو، مقرراتو او نورو تقنیني اسنادو په جوړولو او تغیرولو اړوند غونډو کې ګډون کول.
- د څانګو سربیره د نصاب او یا درسي کریکولم د نوي کولو لپاره د لازمي وړتیا درلودل.
- د خپلواکه څیړنو او علمي سروې ګانو ترسره کول.
- د درسي کتابونو لیکل، د مضامینو تدریس او د رهنما استاد تر نظر لاندي تدریس کې اشتراک کول.
- د علمي مقالو لیکل.
- په کمیټو کې فعاله ونډه، په اکاډمیکو چارو کې ګډون، لیسو او پوهنتونونو ته د خدمتونو وړاندې کول.
- د څانګې او مؤسسه په کچه د لکچر نوټونو، تدریسي موادو او نصاب چمتو کول.
- د ښوونې او روزنې د کیفیت په لوړولو کې فعاله ونډه اخیستنه.
- د رهنما استاد په توګه په علمي سمینارونو او مونوګرافونو کې د محصلینو رهنمایي کول.
- د علمي آثارو ژباړه.
- د پروفیسور رهنما استاد تر څارنې لاندي د څیړنې او علمي سروې ګانو ترسره کول.
- د علمي ترفیعاتو د مراحلو طې کول.
- د علمي شورا درلودل.
- د څانګې په کچه د نصاب نوي کول.
- علمي ترویج.
- د هیواد په کچه د تواميتونو او تفاهم نامو ترسره کول.
- د ماسټرۍ او دوکتورا پروګرامونو د پیلولو په موخه هڅې او کوښښونه کول.
- د قانون سره سم د علمي آزادیو ملاتړ کول.
- د قانون سره سم له علمي پوستونو څخه ګوښه کول.
- د فارغینو او د کار د بازار په تناسب د محصلینو استخدام کول.
- د عامه او خصوصي کانکور آزموینو په ترسره کولو کې د نظارت ترسره کول.
- د ښوونې او روزنې پوهنځي د علمي کلیزې جوړول (د پسرلني او منې د سمیسترونو پیل او پای، رسمي رخصتي، د منځنیو او پای سمیسټرونو د آزموینو پیل او پای او نور اړوند مسایل پکښې ښودل کیږي).

څلورمه ماده:

د کادري غړیو علمي آزادي:

1. د ښوونې او روزنې پوهنځي اداري او علمي کارمندان او محصلین د علمي آزادی څخه په داسي طریقه کار اخلي چې د مسؤولیت زده کړې او څیړنې سره مطابقت ولري او د پوهې په تولید او خپرولو کې برخه واخلي.

2. ټول علمي نظرونه او بیانونه باید په عقلاني او منطقي توګه د ښه نیت او وضاحت سره څرګند شي او له هر ډول تاوتریخوالي، توهین او تعصب څخه پاک وي.
3. د علمي آزادۍ د بیان حدود تر هغه حده دي چې د غیرقانوني فعالیت لامل نه شي او د نورو علمي غړو او محصلینو علمي آزادۍ ضعیفه او له ګواښ سره مخ نه کړي.
4. د علمي غړو علمي او څېړنیز فعالیتونه او د دوي پایلې د ښوونې او روزنې پوهنځي د ښه شهرت او د مؤسسې د کاري ساحو په اړه د عادلانه قضاوت سره سم ساتل او پیاوړي کیږي.
5. د مؤسسې د اکاډمیکو غړو علمي آزادۍ ته ژمنتیا کولای شي د ټولنې مطلوب ارزښتونو ته وده ورکړي او په صادقانه او مسؤولیت پذیره توګه سره د ټولنیزو مشکلاتو او غلطو باورونو باندې په نیوکې او ننګونې سره د پوهې سرحدونه پراخ کړي.
6. د ښوونې او روزنې پوهنځي ټول اکاډمیک غړي د حقوقي مقرراتو په چوکاټ کې د دیني او ملي ارزښتونو په ساتلو سره پرته له دې چې د مؤسسې په لومړیتوبونو کې مشکل واقع شي د څېړنیزو، علمي او انتقادي بحثونو په ترسره کولو کې آزاد دي.
7. د اکاډمیکو آزادیو څخه د سرغړونې، او د اکاډمیکو آزادیو په مسؤولانه تطبیق کې د شخړو او تناقض په صورت کې به مؤسسه موضوع د نظم او ډسیپلین کمیټې له لارې حل کوي او د موجوده مقرراتو سره سم اړین اقدامات به ترسره کړي.
8. اکاډمیک غړي د منل شویو علمي معیارونو سره سم په تدریس، تحقیق او تعلیمي چارو کې د آزادۍ حق لري.
9. د اسلامي او ملي ارزښتونو په نظر کې نیولو سره له څېړنو څخه د ترلاسه شویو حقایقو او نتایجو د بیان آزادي.
10. د لوړو زده کړو د قوانینو او د مؤسسې او پوهنځي د پالیسیو په رڼا کې د ملي او نړیوالو اکاډمیکو بنسټونو او سازمانونو سره په آزاده توګه اړیکه درلودل.
11. د نظر څرګندولو آزادي په پام کې نیولو سره په نصاب او تعلیم کې سمون او مثبت بدلونونه.
12. د تائید شوي نصاب او درسي مفرداتو په نظر کې نیولو سره د درسي معیارونو او د نظم او اخلاقو له پالیسی سره سم د ټولګي په اداره کې د استادانو د عمل آزادي.
13. د اسلامي ارزښتونو او اخلاقي اصولو سره سم د نوي نظرونو او پوښتنو وړاندیز کولو لپاره د زړورتیا او وړاندې کولو آزادي.
14. د ټولنې په کچه د علم او پوهې د خپرولو په هڅه کې آزادي.
15. په مؤسسه کې د سازماني کړنو خپلواکي.
16. په تخصص پورې اړوند علمي موضوعاتو کې د نظر څرګندولو آزادي.
17. د پوهنځي د علمي شورا له تصویب وروسته د ګټورو تدریسي میتودونو په کارولو کې پر استاد هیڅ ډول بندیز نشته.
18. د لوړو زده کړو قانون په نظر کې نیولو سره د څېړنو د موندنو او پایلو په وړاندې کولو کې آزادي درلودل.
19. په علمي غونډو لکه کنفرانسونو، سمینارونو، ورکشاپونو او داسې نورو کې د درسي تقسیم اوقات په پام کې نیولو سره د ګډون آزادي درلودل.
20. د مؤسسې اړوند په انجمنونو/مجالسو او کمیټو کې د ګډون آزادي درلودل.
21. د نورو خلکو په کارونو د علمي انتقاد آزادي درلودل.
22. په تخصصي او اړوند برخو کې د ابتکارونو او نوښتونو د طرحو د اراءیه کولو آزادي درلودل.
23. نوري آزادۍ چې له قوانینو، طرحو، مقرراتو او طرزالعملونو سره په ټکر کې نه وي.
24. اطلاعاتو ته د لاسرسي قانون له مخې اطلاعاتو ته د لاسرسي حق درلودل.
25. د کار قرارداد او د اړتیا په صورت کې د حادثې کتاب ته د لاسرسي حق درلودل.

پنځمه ماده:

محصلینو آزادي:

1. د رشتي غوره کولو او د کریډیټ لایحي سره سم د نصاب غوره کولو کې آزادي.
2. له اسلامي او ملي ارزښتونو سره سم د مونوگراف او څیړني په انتخاب کې آزادي.
3. د مؤسسې د پالیسیو په رڼا کې د محصلینو په اتحادیو، ټولنو او ضرورت اړوند کمیټو کې د گډون آزادي.
4. د علمي اصولو پر اساس د نورو نظرونو باندي د انتقاد کولو آزادي.
5. د نظم او انضباط په کمیته کې د محصلینو د استازي غړیتوب او د اشتراک حق.
6. د استادانو او د مؤسسې د کارکوونکو پر کړنو د علمي نقد او نظر څرگندولو حق.
7. د استادانو او کارمندانو په مختلفو ارزونو کې د گډون حق.
8. د آزموینې د مقرراتو سره سم د وروستی آزموینې نمرو ته د تجدید نظر حق.
9. د محصلینو لپاره د مؤسسې ټولو آسانتیاوو ته د مساوي لاسرسي حق.
10. د مؤسسې په ستراتیژیکو پلانونو او نورو پروگرامونو کې د نظر څرگندولو حق.
11. د علمي څیړنو په کمیته کې د گډون او د علمي څیړنیزو چارو په اړه د نظر څرگندولو حق.
12. د مؤسسې د لوایحواو قوانینو مطابق د علمي غړي په حیث باندي ټولو اړوند اسنادو او مدارکو ته د لاس رسي حق.
13. د تحصیل د دورې په جریان کې نمرو ته د لاسرسي حق.
14. تعلیمي ریکارډونو ته د لاسرسي حق او د تعلیمي سندونو او کاري تصدیق ترلاسه کولو حق.
15. د مؤسسې په کچه د صنفي کمیټې د غړیتوب حق.

شپږمه ماده:

ددي پالیسی د احکامو سره د نه عمل کولو پایلې

لومړی فقره: د ښوونې او روزنې پوهنځي د ټولو کارکوونکو او محصلینو له خوا له قوانینو، لایحو، طرزالعملونو او پالیسیو څخه هر ډول سرغړونې به د اړوندو قانوني اسنادو سره سم وڅیړل شي او مجرم ته به د هغه د عمل مطابق سزا ورکړل شي.

دوهمه فقره: که د دي کړنلارې له احکامو څخه سرغړونه وشي او د مجرم لپاره مجازات په نورو قانوني اسنادو کې ذکر شوي نه وي، د سرغړونې د اندازي سره سم لاندي تصمیم نیول کیږي:

- شفاهي توصیه
- لیکلي توصیه
- شفاهي خبرداری
- لیکلي خبرداری
- لنډ مهاله کسر معاش تر پنځو(۵) ورځو پورې (د مؤسسې علمي کارمندانو لپاره)
- اوږد مهاله کسر معاش تر لسو (۱۰) ورځو پورې (د مؤسسې علمي کارمندانو لپاره)
- د اعظمي څلور ورځو لپاره لنډمهاله گوښه کول (د محصلینو لپاره)
- بلې اداري ته اجباري لیږد (د محصلینو لپاره).

د ښوونې او روزنې پوهنځي اخلاقي پالیسي:

د ښوونې او روزنې پوهنځي داسي يو علمي چاپيريال دی چې پکښې لسګونه استادان، سلګونه محصلين او يو شمير اداري او خدماتي کارمندان په تدریس، زده کړه او خپلو خلکو ته په خدماتو وړاندي کولو بوخت دي. په داسي يو چاپيريال کښي د رسمي قوانينو، مقرراتو، لايحو او طرزالعملونو ترڅنګ د اخلاقي اصولو جوړښت او موجوديت چې د موجوده قوانينو په رڼا کښي جوړ شوي وي، حتمي او ضروري ګڼل کيږي. په وروستيو کلونو کښي په پوهنتونونو کښي د محصلينو تعداد زيات شوي دي او يو نوي رنګ يې اخيستی دی، په داسي حالت کښي د تدوين شوي قوانينو ترڅنګ د اخلاقي اصولو او پاليسيو شتون کولاي شي چې تر ډيره د مؤسسې ستونزي حل کړي.

علمي بنسټونه د تحصيلي خدماتو د وړاندي کولو او اکاډميک محيط د رامنځته کولو مسؤوليت لري. د داسي محيط له پاره ځيني قواعد او اصول په ملي او نړيواله سطحه تعريف شوي دي او په تحصيلي بنسټونو کښي تطبيق کيږي. د نوموړي اصولو په تطبيق سره د اکاډميکو او غيراکاډميکو محيطونو ترمنځ توپير واضح کيږي او د غير اکاډميک محيط له پاره به الهام بخښونکي واوسي. د يو تحصيلي مرکز له پاره اړينه ده چې د ملي او نړيوالو نورمونو په تعريف او تطبيق سره داسي چاپيريال رامنځته کړي، چې وکولاي شي د شفافيت، تعادل، زده کړي او علميت د نښانو څخه ډک او پکښي د ټولو له پاره د جذابيت او قناعت نقاط نغښتي وي.

د يوه علمي چاپيريال د پورته ذکر شوي ارزښتونو او اړتيا ته په کتو سره د ښوونې او روزنې پوهنځي د خپلو استادانو، اداري کارمندانو، او محصلينو له پاره اخلاقي پاليسي ترتيب کړي او د تطبيق له پاره يې په پوره ژمنتيا سره هڅي کوي ترڅو د يوه عملي چاپيريال په درلودلو سره د ټولنې په وړاندي خپل مسؤوليت اداء او د محصلينو د مسلکي روزنې سربيره د علمي او باکفيته اخلاقو ترويج او هم تضمين کوي. د ښوونې او روزنې پوهنځي اخلاقي پاليسي د تضمين کيفيت د ۳م اصلي معيار او ۴م فرعي معيار پر بنسټ او د لوړو زده کړو وزارت د نظم او ډسپلين د لايحي مطابق ترتيب شوي ده.

د ښوونې او روزنې پوهنځي اخلاقي پاليسي د لاندي لسو اهدافو له پاره تنظيم او تطبيق کيږي:

1. اسلامي مقدساتو او اصولو ته درناوی
2. د علمي نورمونو تطبيق
3. بشريت ته احترام
4. د اسلامي شريعت د قانون په اساس جنسي تعادل
5. د هر ډول فساد څخه مخنيوي
6. د سالمو انتقادونو منل
7. د واسطه بازۍ او قومي چلند څخه مخنيوي
8. د صميمت او همدلۍ فضاء رامنځته کول
9. ژمنو ته وفادراه پاتي کيدل او د ګډ کار له پاره د مناسب چاپيريال رامنځته کول
10. په اداره کښي د همغږۍ د اصل تطبيق او پالل

د رهبرۍ د غړو لپاره اخلاقي معيارونه:

د اخلاقو تعريف: د اسلام له نظره اخلاق د انساني سلوک د هغو قواعدو او مبادیو مجموعه ده چې مصدر او اساس يې الهي وحي وي، دا قواعد د انسان ژوند تنظيموي او په داسي ډول له نورو سره دده د تعامل تګلاري او حدود ټاکي.

یعني اخلاق له " الهي وحي " راوتلي هغه قواعد دي چې هم د انسان ژوند تنظیموي او هم یې د نورو سره د تعامل حدود ټاکي، دا ټول په داسي ډول چې نړۍ ته د انسان د راتګ اصلي هدف پر ځای شي.

لومړۍ ماده:

د ښوونې او روزنې پوهنځي د رهبري غړي د فوق العاده اهمیت وړ دي، ځکه د یوې سالمې ادارې په رأس کې قرار لري. په همدې اساس د رهبرې د غړو له پاره د لاندې مواردو مراعت کول اړین بلل کیږي:

1. د ښوونې او روزنې پوهنځي د رهبري تر لاس لاندې (استادان، اداري کارکوونکي او محصلین) اشخاصو ته د یو منظم او اکاډمیک چاپیریال د برابرولو دنده لري.
2. د پوهنځي مشرتابه د غوره اشخاصو په ګمارلو، د فساد څخه د خلاصون، د اخلاقي او اداري فساد پر وړاندې د کلکې مبارزې په برخه کې خپلې هڅې کوي.
3. د پوهنځي رهبري اړخ باید اخلاقي ارزښتونو ته په هره برخه کې ځای ورکړي.
4. د پوهنځي رهبري باید د اخلاقي ارزښتونو د روان تابع وي او د تقرر، ترفیع او امتیازاتو پوره ملاتړې وي.
5. د پوهنځي رهبري، چې هر کله د اخلاقي معیار څخه خلاف یو عمل ووینې، باید له استادانو، اداري کارمندانو او محصلینو سره قانوني چلند وکړي.
6. د پوهنځي رهبري باید د سلسله مراتبو اصل په نظر کې ولري. همدارنګه د لوړ اخلاقي معیار لپاره هڅې وکړي او ټول اشخاص خپلو مسؤولیتونو ته متوجه کړي. په هره تحصیلي دوره کې باید محصلینو ته د خپلې مؤسسې ټول مقرارت ور وپېژني او د هغوی څخه تعهد واخیستل شي تر څو د تحصیل په جریان کې د ښوونې او روزنې پوهنځي د پالیسي سره سم خپله تحصیلي دوره پای ته ورسوي.

دوهمه ماده:

سالمه اداره هغه اداره ده، چې اخلاقي اصول او ضوابط عملي کړي نو په همدې خاطر پوهنځي ټول اداري کارکوونکي، استادان او محصلین په دې آمر کړي، چې دوی هم دغه لاره تعقیب کړي، تر څو یوه بانظمه اداره رامنځته شي.

دریمه ماده:

د پوهنځي رهبري او مشرتابه باید خپل نظر پر نورو تحمیل نه کړي، نور هم له دې لارې منع کړي او په یوه اکاډمیکه ساحه کې د صمیمیت، غوره اخلاقو، ښه تدریس، ښې روزنې او علم فضاء خپره کړي.

څلورمه ماده:

کوم وخت، چې د رهبرې هر غړی له پورته مواردو څخه سرغړونه وکړي، د لوړو زده کړو د مقرارتو له مخې باید اړوندو مسؤلینو ته جواب ورکړي.

د استادانو له پاره اخلاقي معیارونه:

پنځمه ماده:

استاد په علمي او اکاډمیک ماحول کې تر ټولو مهم او وړ کس دي. استاد په ټولنه کې تر ټولو عالي شخصیت بلل کیږي. په یوه اکاډمیکه ساحه کې استاد باید د خپلې دندې د ښه ترسره کولو له پاره لاندې موارد مراعت کړي:

1. څرنگه چې استادي یوه سپیڅلې دنده ده نو باید ددې مقدسې وظیفې د حیثیت ساتلو لپاره استادان د ټولنې لپاره ځانونه یوه نمونه جوړ کړي یعنې صورت او سیرت د اسلامي شرعیت سره سم جوړ کړي.
2. خپلې دندې ته وفاداري او خپله دنده په ایمانداري ترسره کول د استاد له اکاډمیکو اخلاقو څخه شمیرل کیږي.
3. استاد باید تقواداره، اخلاص مند او د خپل مسلک سره پوره بلد وي، که کوم وخت استاد پورته موارد په ځان کې عملي نه کړي، محصلین له استاد څخه هیڅ نشي تر لاسه کولای.
4. استاد چې کوم وخت محصلینو ته تدریس کوي، باید په پوره اخلاص او ایمانداري یې ترسره کړي. کله چې محصلینو ته تدریس کوي، باید داسې برخورد ونه کړي، چې د استاد حیثیت ورسره له منځه ولاړ شي.
5. استاد باید په خپله ښوونه کې رېښتنی وي څکه علمي مطالب پوره دقت او اصلي منابع غواړي.
6. استاد باید د قانون او وخت پابند او لوړ اهداف ولري.
7. استاد باید هر وخت د عدالت پلوی وي او له محصلینو سره بې عدالتي ونه کړي او هیڅ وخت خپل لوړ مقام تر پوښتنې لاندې رانه ولي.
8. استاد باید له خپلو همکارانو، هم مسلکو، اداري کارکوونکو سره د مینې، وروری، عاطفي له مخې اړیکې ولري او اړیکې یې باید د اخلاقو پر معیار برابري وي.
9. استاد باید هیڅکله غرور، تکبر، حسد، سخت خوی، تعصب (سمتي، قومي، نژادي، جنسي، ژبنیز...) او له غوره اخلاقو بده استفاده ونه کړي . په ټولنه کې باید غیري شرعي یا هم غیري اسلامي او انساني اعمال تر سره نه کړي.
10. استاد باید له ټولو استادانو، کارمندانو او محصلینو سره ښې اړیکې ولري، پر هیڅ کس او فرد باید مسخري ونه کړي (شخصیت وژنه) او توهین ونه کړي.
11. استاد د تدریس سره سره باید محصلینو ته غوره او نیکې لارښوونې وکړي او هر وخت پر شریعت التزام، ښو اخلاقو، تواضع، مقابل احترام او مؤمن دوستی باندې تأکید وکړي.
12. استاد باید د خپلو احساساتو او نظر مطابق تدریس ونه کړي، بلکې د تدریس د میتود له مخې درس ورکړي، تر څو محصلین په ښه شان زده کړه یا پوهه تر لاسه کړي.
13. استاد باید ډېر مهربانه او زړه سواند واوسي، د خپلو محصلینو په پرمختگ او کامیابي خوشحاله وي، هر وخت یې تشویق کړي او له تحقیرولو څخه یې ځان وساتي.
14. استاد باید انتقاد کوونکی او د هغه منونکی وي.
15. استادان یوه مقدسه دنده پرمخ وړي، نو باید ډیره حوصله، استقامت ولري، تر څو دغه سپیڅلی رسالت یې سم پر مخ وړی وي.
16. استاد باید د محصلینو د مشکلاتو د حل لپاره مرستندوی وي او هیڅ ډول مرسته له زده کوونکو ونه سپموي.
17. استاد باید نوښتگر وي، تر څو په خپل مسلک کې نوي او مفید معلومات تر زده کوونکو پورې ورسوي.
18. استاد باید هر وخت د محصلینو د راز ساتونکی وي.
19. وفاداري او ریښتنولې د استاد خاص صفت دی نو استاد باید لومړیتوب ورته ورکړي.
20. استاد باید له هر ډول تبعیض څخه خلاص وي، ټول محصلین یوشان وبولي، یوازې هغه محصلین غوره وبولي، چې په خپلو درسونو کې پوره کوښښ کوي او غوره اخلاق ولري.
21. استاد په پوهنځي کې د رهبري په مقام کې ځاي لري نو په دې اساس استاد د ژبې او قلم ابرو او عزت دي، هر څوک چې له استاد څخه زده کوي، په ټولنه کې پر هغه حساب کیږي.

22. استاد د زده کوونکو نظریات اوري، د ښه نظر ستاینه کوي او کم رنګه نظر په سالم ډول اصلاح کوي.
23. استاد په پوهنځي کې د محصلینو ټول حالت درک کوي او د هر محصل ضعف او قوت نقطې ورته معلومیږي، نو د وخت په تیریدو باید د ټولو کمزورو نقاطو د اصلاح له پاره کار وکړي.
24. استاد باید هر محصل درک کړي ، د هر یوه محصل رفتار، خبرې او چلند باید وګوري او وپېژني.
25. استاد باید د محصلینو په ستونزو باندې ځان خبر کړي او د امکان تر حده په ستونزو کې مرسته ورسره وکړي او مشکل یې حل کړي.

شپږمه ماده: کوم وخت چې استاد له پورته مواردو څخه سرغړونه وکړي د لوړو زده کړو د مقرراتو له مخې باید اړوند مسؤولینو ته ځواب ورکړي.

د اداري کارکوونکو له پاره اخلاقي معیارونه:

اوومه ماده:

اداري اخلاق، امانت ساتل، ښه خدمت کول، مسؤولیت پیژندل، اصولي چارې ترسره کول، انساني مینه (الحب فی الله والبغض فی الله)، د عدالت پلوي او داسې نور اصول چې د ښوونې او روزنې پوهنځي یې د خپلو ادارې کارمندانو لپاره غوره ګڼي.

لاندې څو مهم ټکي دي، چې د لوړو زده کړو مؤسسې د یو کارمند لپاره اړین دي:

1. د اسلامي شریعت احکامو او غوښتنو ته التزام او له هر ډول غیر اخلاقي کړنو څخه پاک وي.
2. وخت پیژندونکی، مسؤولیت پیژندونکی او په کاري ساحه کې ډیر آرام شخصیت وي.
3. د اداري اسناد ساتونکی وي.
4. د نظم او ډسپلین پوره مراعات کوونکی وي او په کاري ساحه کې منظم وي.
5. د هغو کسانو سره چې مؤسسې ته د یو کار د اجراء لپاره راځي په ښه رویه او سلوک کار ورته وکړي.
6. په کارونو کې چټک او دقیق وي.
7. تل د خپل کار په اړه معلومات ولري، د نورو مشورې واوري او مشورې ورکړي.
8. د خپلو همکارانو په کارونو کې پوره همکار وي.
9. انتقاد او وړاندیز کول باید په ښه ډول ترسره کړي.
10. د ادارې د ټولو تجهیزاتو ساتنه کوي او د اصولو پابند وي.
11. له ادارې اجناسو څخه په شخصي ډول استفاده باید ونه کړي (ټلیفون، کمپیوټر...)، یوازې د ادارې کار لپاره ده.
12. د ټولو اړوندو آمرانو او تر لاس لاندې پرسونل سره همغږې درلودل.
13. د ادارې سره یې چې کوم قرارداد کړی باید پر هغه اصولو ولاړ وي.
14. د اړتیا په صورت کې اداري کار ،که له مؤسسې دباندې وي او که دننه، باید ترسره یې کړي.
15. په غیر رسمي وخت کې که چیرې په اداره کې اړتیا پیدا شي، باید د کار لپاره حاضر شي.
16. کله چې په رسمي او غیر رسمي وخت کې له ادارې وزي، باید مربوطه آمر سره په اړیکه کې شي.
17. په اداره کې هر کارکونکی خپل د کار لپاره وظایف لري، باید په منظم ډول یې ترسره کړي.

اتمه ماده: کوم وخت، چې اداري کارمند له پورته مواردو څخه سرغړونه وکړي، د لوړو زده کړو د مقرارتو او د ملکي اداري د کارکوونکي چلند د اصولو له مخې باید اړوند مسؤولینو ته ځواب ورکړي.

د محصلینو له پاره اخلاقي معیارونه:

نهمه ماده: محصلین د یو هیواد لویه بشري سرمایه بلل کیږي نو ځکه ددي قشر سالمه رزونه د ښوونې او روزنې پوهنځي لومړیتوب دي. د محصلینو لپاره د لاندي اخلاقي اصولو مراعتول مهم دي:

1. محصل باید په علمي ماحول کې د اوسیدلو او درس ویلو په وخت ټول اصول پرځان تطبیق کړي. محصل به هغه څوک وي چې هیڅ بدبیني او منفي فکر ونه لري.
2. د پوهنځي په داخل کې به داسي لباس اغوندي چې د ټولنې وګړي ورسره حساسیت ونه لري.
3. زغم او روښانه فکر به لري، پاکوالی او نظافت ته به جدي پاملرنه کوي.
4. اصول او مقرارت به مني او احترام به یې کوي.
5. با آدبه به وي، د پوهنځي اداري کارمندانو، مشرتابه، استادانو او نورو محصلینو ته به احترام لري.
6. په اکاډمیک چاپیریال کې به د نورو آزارولو او تکلیف رسولو څخه ځان ساتي.
7. په پوهنځي کې د سامان آلاتو او نورو وسایلو ساتونکی وي.
8. کوم څه چې د استاد له خوا ورته تدریس کیږي، محصل باید دا تعهد له ځان سره ولري چې په ښه یې شکل یې زده کړي.
9. په پوهنځي کې د ټولګي، کتابتون، د درسي وسایلو او نورو شیانو څخه باید مثبته استفاده وکړي.
10. ښه اوریدونکی وي او د درس په جریان کې د استاد سره ښه برخه واخلي.
11. د حاضرۍ پابند وي، پر وخت ټولګي ته راشي او پر وخت بیرته له ټولګي څخه ووزي.
12. د خپل ظرفیت لوړاوي په برخه کې متوجه وي.
13. په خپلو چارو کې فعال وي او د ورسپارل شوي دندي پر وخت اجراء کوونکي وي.
14. په پوهنځي کې دننه د پټو او سیاسي اړیکو پالونکی نه وي.
15. د فعاله محصل په توګه خپل ټول درسي مواد له ځان سره ولري.
16. د هر ډول قومي، ژبني، سمتي او نور تعصبونو څخه پاک وي.

لسمه ماده: کوم وخت، چې یو محصل له پورته مواردو څخه سرغړونه وکړي د لوړو زده کړو د مقرارتو له مخې باید اړوند مسؤولینو ته جواب ورکړي.

پای

Mirwais Khan Nika University-Zabul

Vice-Chancellory of Academic & Studets' Affiars

Education Faculty

The Catelogue of Education Faculty

Year: 2024

Updated year: 2026

Committee of Publications and Cultural Affiars